

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III обикновено Народно Събрание. (Втора сессия.)

XXII. ЗАСЪДАНИЕ, СЪБОТА 26 НОЕМВРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ 2 часа 25 мин. послѣ пладнѣ, подѣ председателството на г-на Д. Грекова.)

Председателъ: Ще се чете списъка на г-да депутатитѣ.

Секр. Шивачовъ: (Чете го:) Отъ 53 души представители присѣтствуватъ 43 и отсъствуватъ 10 души, а именно: Илия Щърбановъ, Филипъ Мариновъ, Костаки Анковъ, Вандо Бобошеви, Атанасъ Минчовъ, Петъръ Мецовъ, Митроп. Симеонъ, Величко Х. Ангеловъ, Константинъ Помяновъ, и Яко Геровъ.

Председателъ: Тѣй като болшинството на Събранието присѣтствува, то обявявамъ засѣданието за открито.

Ще се чете протокола на миналото засѣдание.

Секр. Шивачовъ (чете го):

Председателъ: Има ли нѣкой да направи забѣлѣжка върху прочетения протоколъ? (нѣма). Тѣй като точноста на протокола не се оспорва, обявявамъ го за окончателенъ

Анневъ: Г-да представители! Днесъ пристигна лошава и неприятна вѣстъ, че е починалъ дѣдо Панаретъ, Пловдивски митрополитъ! Азъ предлагамъ, щото Нар. Събрание да постанови, да се испратятъ съжалителни телеграмми, както до Негово Блаженство Български Екзархъ въ Цариградъ, така и до Духовенството въ Пловдивъ, което той е управлявалъ. (Съгласни. Вѣчна му память!).

М-ръ Балабановъ: Г-да представители! Отъ страна на Княжеското Правителство, ставамъ и азъ да кажа, че спо-

дѣлямъ чувствата, които се искаха по случай на тази жалостна вѣстъ, която пристигна днесъ изъ Пловдивъ въ София. Покойникъ днесъ, Високопрѣосвященный Панаретъ, измѣненъ, врѣменно, се отказва отъ всѣко благо, се отказва отъ всѣкакви вещественни вигоди, които имаше предъ видъ и се присѣдини къмъ приснопамѣтнитѣ Български поборници: Иларионъ, Аксентий, Паисий, за да земе участие въ тази борба, която имаше за предмѣтъ и за цѣль постиганиято автономията на Български народъ въ черковно отношение. Княжеското Правителство, като сподѣля съжалението, което се иска за тукъ, зима отъ горѣ си да испълни това, което се предлага въ Нар. Събрание и да испрати телеграмми, както до Негово Блаженство Български Екзархъ, така и до Пловдивското Духовенство, на което до вчера е билъ начальникъ покойникъ Високопрѣосвѣщенный Панаретъ. (Едногласно прието).

Председателъ: Тогава Нар. Събрание рѣшава, щото М-ра на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданието да испрати телеграммитѣ. (Гласове: Съгласни).

Г-да представители, преди да пристѣпимъ къмъ дневенъ редъ има тука 2 или 3 отношения, които трѣба да съобща на Нар. Събрание. Отъ М-вото на Народното Просвѣщение има едно предложение да се отпусне единъ свѣрхсметенъ кредитъ отъ 28000 лева за покриване текущитѣ нужди на Държавната печатница до края на Финансовата година.

Шивачовъ: Предлагамъ да се препрати на бюджетарната комисия и да докладва на Нар. Събрание, да ли трѣба да се отпусне исканий кредитъ или не, и да ли не трѣба даже да се закрие тази Държавна Печатница.

Председателъ: Тукъ се иска свърхсметенъ кредитъ. Този въпросъ не се отнася толкось до бюджетарната комисия и вѣроятно М-ра на Нар. Просвѣщение може да даде обяснение, защото може би работата е бърза. Може нѣкой покупки да се праватъ и прочее.

М-ръ Молловъ: Работата ето каква е: Спорѣдъ поръчките, които е направила Правителствената печатница, най-главно за М-ството на Финансите, трѣба да се купатъ хартии, които не сж били предвидени въ бюджета на настоящата год. Печатницата, за да може да посрѣщне тѣзи нужди е заръчала тѣзи книги и тѣ сж дошли и трѣба да се исплататъ. Азъ ще кажа, че това не е една извънредна покупка, паритъ пакъ ще постъпватъ въ ковчежничеството, тѣй да се каже, то се отнася на оборотний капиталъ на М-ството, така щото никакъ не уголъмява бюджета. Спорѣдъ закона за отчетността за това нѣщо се изисква удобрението или на Държавний Съвѣтъ, или на М-рски Съвѣтъ, или ако засѣдава Нар. Събрание, трѣба да се внесе въ Нар. Събрание. На това основание, ако и да има рѣшение отъ Министерскиятъ Съвѣтъ, счетовъ за нужно да внесе този въпросъ въ Нар. Събрание. Сега за бюджетарната комисия това не е работа, ако се разгледва, трѣба да се испрати въ финансовата комисия, тя да го разгледва.

Д-ръ Цачевъ: И азъ съмъ на мнѣние да се испрати въ финансовата комисия, за да го разгледва и ни каже защо сж именно тия пари и тогава да се произнесе; защото време е, мисля, да се помисли малко за контрола, който трѣба да се тури въ Държавната Печатница за иждивенитѣ суми, за да знае Нар. Събрание, когато отпуска сумми, какъ се расходватъ, за какво и защо не достигатъ, когато доста голѣми сумми сж назначени за това.

Анневъ: Азъ съмъ приготвилъ едно запитване относително Държавната Печатница, защото въ последно време се научавамъ, че ставатъ грамадни покупки безъ търгъ, а има законъ за търговетѣ. Не може да се поръчватъ нѣща и да се израсходватъ по 100,000 и 200,000 лева, безъ да се произвежда нѣкакъвъ търгъ. За това и азъ съмъ съгласенъ да се даде въпроса за кредита на финансовата комисия на изучаване а и азъ ще имамъ честта да направя едно предложение за работитѣ на Държавната Печатница; защото ако продължава така, както е вървѣла до сега, то незнай какъвъ край може да земе тая работа.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание да се препрати това предложение на финансовата комисия. (Приема). Който приема, да си дигне ржката. (Болшинство). Има единъ докладъ отъ Управляющия Дѣлата на Военното Министерство подъ № 12,484 за отпускане 10252 л. 70 ст. допълнителенъ кредитъ.

Батановски: Настоящото отношение да се препрати въ финансовата комисия.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание предложението на г-на Батановски? (Гласове: На бюджетарната комисия). Който приема да се испрати въ финансовата комисия, да си дигне ржката. (Меншинство). Тукъ се иска допълнителенъ кредитъ, както се искаше отъ М-ството на Нар. Просвѣщение, за това най-добрѣ е да се препрати въ финансовата комисия. И г-нъ Батановски предлага въ финансовата комисия.

Шивачовъ: Не разбирамъ какво ще каже това. Не е ли отъ сжщата категория и това предложение на Военното Министерство, както и онова на Народното Просвѣщение, иска се свърхсметенъ кредитъ, какъ може да се испрати на бюджетарната комисия? Нар. Събрание не се е произнесло върху този въпросъ, само стана едно недоразумѣние. Моля г-на председателя, да положи въпроса, за да се произнесе Нар. Събрание още веднажъ.

Д-ръ Цачевъ: Понеже г-нъ Шивачовъ оспорва, че не се е произнесло Нар. Събрание, то може втори пътъ да се произнесе; и тогава азъ ще предложа да се испрати въ бюджетарната комисия и ще престава мотиви, че трѣба именно тамъ да се испрати, а не въ финансовата комисия.

Председателъ: Моля, когато нѣкои представители казватъ, че се е произнесло Нар. Събрание, а други не, то ще туря въпроса на гласуване. Ако желаете г-нъ Цачевъ, да се испроводи въ бюджетарната комисия, то си преставете мотиви.

Д-ръ Цачевъ: Тукъ се говори за едни добавочни пари на всѣки солдатинъ по 60 стотинки, а въ бюджета е определено, на солдатитѣ колко трѣба да се дава за храната, слѣдователно, нека се испрати въ бюджетарната комисия, която ще види тѣзи пари, които се полагатъ да отиватъ, гдѣ сж отишли и ще види, да ли е нужно да имъ се плаща още по 60 стотинки на денъ. Моля, да се испрати въ бюджетарната комисия.

Шивачовъ: Азъ намирамъ мотивитѣ отъ г-на Цачева съвършено неоснователни. Понеже сега приехме за свърхсметний кредитъ на Държавната Печатница, да се испрати въ финансовата комисия, и тѣзи пари, които сж изда-

дени на основание единъ законъ, тѣзи пари сж издадени отъ икономически сумми, и Събрание трѣба по-скоро да рѣши, трѣба ли да се отпусне или не. И тѣй като сж отъ сжщата категория, за това, именно, азъ предлагамъ, да се испроводи въ финансовата коммисия. Ако бѣше въпроса да се постави въ идущий бюджетъ, тогава разбирамъ; но тука въ доклада се казва, че трѣба по-скоро да се отпуснатъ. За това, какъвъ смисълъ ще има, ако пратимъ едно въ бюджетарната а друго въ финансовата коммисия. Азъ поддържамъ мнѣнието на г-нъ Батановски.

Списаревски: Г-нъ Шивачовъ каза сжщото, което и понапрѣдъ каза. Азъ не разбирамъ, защо се искатъ мотиви, трѣба ли да се престава на бюджетарната коммисия, когато тоже и г-нъ Батановски предложи, безъ всѣкой мотивъ, да се даде на финансовата коммисия; това се даде на гласуване, а отъ вишегласието не се прие. За това азъ поддържамъ, да се даде на бюджетарната коммисия.

Батановски: Азъ не съмъ противенъ на коя коммисия да се даде, но мисля, че е по-добъръ на финансовата.

Председателъ: Ще предложи на гласуване предложението на г-нъ Батановски за испращане този докладъ въ финансовата коммисия; защото одева гласуването не се констатира, и въпроса, мисля, г-да представителитѣ не сж добръ разбрали. За това още веднажъ нека се гласува. Който приема предложението на г-на Батановски, за да се препрати доклада на Военното Министерство за отпущание 10.252 лева и 70 стотинки, допълнителенъ кредитъ въ финансовата коммисия, да си дигне ржката. (Болшинство.)

Има едно отношение отъ Министерството на Финанситѣ подъ № 29.383, който се представя въ Нар. Събрание, заедно съ журнално постановление на Плевненски окръж. управителенъ съвѣтъ подъ № 145, относително опрощаванието дадени на беднитѣ жители въ селата Торосъ и Джбенъ заемъ за храна, и моли да се разглѣда въ Нар. Събрание, и да се рѣши. Има тука отношението и журналното постановление.

Шивачовъ: Азъ мисля, да се препрати на прошетарната коммисия, при всичко, че не е просбата отъ този родъ. (Гласове: На бюджетарната коммисия.)

Вошнаковъ: Подобно отношение за опрощавание стойността на дадени заеми има въ коммисията за прошения, като туй ще се разглѣда, то да се препрати и това на прошетарната коммисия.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание предложението на г-на Шивачова, да се испрати това отношение въ

прошетарната коммисия? Който приема да си дигне ржката. (Болшинство.)

Председателъ: Има още едно отношение съ единъ законопроектъ за Държавний Печатъ представенъ отъ г-на М-ра на Правосъдието и приложенъ е законопроекта въ повече екземпляри, има сжщо и указъ за внасянето на този законопроектъ.

Списаревски: Азъ предлагамъ, да се испрати това отношение въ административната коммисия.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание предложението на г-на Списаревски? Който го приема да си дигне ржката. (Болшинство), Сега г-нъ Докладчикъ на коммисията за закона за горнитѣ има думата.

Докл. Яневъ: Ний разглѣдахме до членъ 8 който се прие. Сега ще чета чл. 9 (чете:): «Частнитѣ лица сж неограничени стопани на горитѣ си въ всичко, що се отнася до продаването и подаряването имъ, но относително варденето, отглѣдването, сеченето, ежсплоатиранието и искореняването имъ, тѣ сж длъжни да се съобразяватъ съ настоящия законъ.

Коммисията е направила само една забѣлжка: «Само не подлѣжатъ за продаване горитѣ, които принадлежатъ на черковитѣ, джаминитѣ и пр.» Коммисията е поставила тая забѣлжка, като е имала предъ видъ, че нѣкои черкви и джамии иматъ собственни кории, които ги наричатъ вакуски; за това тѣ не подлѣжатъ на сжщата категория, като частнитѣ гори, които сж собственостъ на едно лице, които могатъ да продаватъ и подаряватъ.

Бобчевъ: Тукъ, онзи день говорихме върху този членъ, що то правителството да се грижи за точното експлоатирание на горитѣ, а не да се мѣси за сѣчението; защото нѣкому станало нужда да си отсече нѣщо и той трѣбва да търси горскій стражаръ и той ще му каже: сега нетрѣбва да се сече. Въ насъ готовъ материалъ не се намира, както се намира по други мѣста, и когато потрѣбва нѣкому, да може да си отсече отъ собственното мѣсто; слѣдователно, сечението да не зависи подъ надзора на горското управление. Това ще бѣде съвсѣмъ неосносно.

Докл. Яневъ: (Чете):

Чл. 10. Общинитѣ сж тоже стопани на своитѣ гори но тѣ нѣматъ право да ги отчуждаватъ по никакъвъ начинъ ни исцѣло ни на части. (Приема се.)

Чл. 11. Никой нѣма право безъ дозволенieto на Министерството на Финанситѣ да искоренява гора, била тя държавна, общинска или частна съ цѣлъ да даде не земята друго назначение.

Въ този членъ коммисията е направила забѣлжка: «освѣнъ търнацитѣ, които подлѣжатъ на искореняване».

Минчовъ: Въ 11 чл., който казва (чете го. Виджъ по горѣ), понеже азъ знамъ, по селата хората си иматъ документи за земята си, колкото обема земята имъ, въ тази земя може да има 2—3 дюл. извадени корени, ако отиде да пита М-ра и ако не му позволи. . . . Искамъ да се разясни, запрети ли е, или не: защото човѣка си има документи и иска да корени, а не му даватъ.

М-ръ Начовичъ: Този законъ не запрети на частнитѣ хора да си коренятъ горитѣ, когато иматъ нужда: той запрещава само, да се дава на земята друго назначение, като ниви или ливади, на примѣръ. Всѣкий може да си искорени гората, но съ условие, че ще се остави да стане нова гора. Друго нѣщо, освѣнъ гора не се допушта безъ позволения на Финансовото Министерство, защото тази гора може да защитава селото или сеидбитѣ отъ студъ, вѣтрѣ, отъ суша и т. н. Именно по тая причина трѣба да се пита М-ството: може ли и безопасно ли е, да се корени тая или оная гора или не? Това е назначението на 11 членъ.

М. Велевъ: Г-да! Колкото за това, частно лице, когато има 10 дюл. нива, тежко му и горко да се справя съ М-вото на Финанситѣ, защото М-ството не ще има чиновници да надгледватъ частнитѣ лица, които иматъ нужда да искореняватъ гори и да сѣятъ ниви за да се прехранятъ и да плащатъ на правителството даждии.

Трѣба да се земе предъ видъ, г-да, че нашата България е все земледѣлци. Не ще има време всѣки земледѣлецъ да се справя съ М-ството и не ще да праща чиновникъ, който да му каже, ако има 10—20 кютуци, че ще ги искорени. Когато е „малъ-сайбиа“ на нѣкое документално мѣсто, никой не може да му запрети. Пита ли г-нъ М-ръ, когато харчи негова грошъ за своя потрѣба? Трѣба да се мисли за 11 чл., защото правителството има право да запрети на правителственнитѣ земи, а не и частнитѣ. Да се исчислятъ частнитѣ лица и да останатъ свободни, защото съ това ограничаваме народа. Трѣба народа да се остави свободенъ, защото сме го ограничили да дава тиджаретъ, иджаръ и други. Това не е предвидено отъ ония, които царуваха 5 вѣка, а ний днесъ искаме да свържемъ перчина на народа. Да се исчислятъ, г-да, частнитѣ лица изъ 11 членъ. Правителството нѣма право да се мѣси въ частнитѣ работи. Нека всѣки си остане стопанинъ по своята земя.

Шивачовъ: Азъ дѣйствително се напълно съгласявамъ съ думитѣ на г. Велева. Въ Силистренский окръгъ има много села, както каза г. Минчовъ. (Смѣхъ. — Председателъ: Напомнямъ Ви, за Васъ ако е смѣшно, за другитѣ не е. — Гласове: На предмѣта!)

Азъ знамъ самъ, че въ Силистренский окръгъ има много села, които си иматъ тапии само за 10 дюл. ниви, и отъ тѣхъ въ 2 дюл. има мѣсто искоренено, тъй щото повечето оставатъ ниви. Ако оставимъ и за нива, пълна съ кютуци да иска позволение отъ М-ството на Финанситѣ, за да може да я искорени, това е непрактично. Ще каже, за единъ дюлюмъ мѣсто да направя нива или ливада, трѣба да давамъ прошение, гербова марка, да чакамъ 5—6 мѣсяци да дойде разрѣшение отъ М-ството. Този членъ би ималъ значение само за Доброджа, дѣто нѣма гори, а за другитѣ мѣста ще бжде твърдѣ непрактиченъ и голѣмо обременение за населението. Този членъ може да остане само съ друга редакция.

Буровъ: Щѣхъ да кажа почти това, което каза г. Шивачовъ. Разбрахъ дѣто искаше да каже г. Минчовъ, че отъ горитѣ правятъ ниви. То става тъй: на пр. едната страна кютуци, а другата ниви, но то ще е само една частъ и не ще има никакво значение на гора; защото има по-между нѣкои ниви и малко кютуци; то може да стане нива. Само че то нѣма да принесе никаква полза, а повече би принесло вреда. Защото тамъ не може човѣкъ да си обърне ралото. Трѣба да се освободятъ тѣзи, които иматъ малко кютуци въ нивитѣ си.

Батановски: Този законъ всѣкому дава по една 40 часть да сади гора, но който има 46 части? Ако намѣри добро мѣсто покрай нивитѣ да расчисти, нѣма да загуби, а ще направи добро. Съгласенъ съмъ да се ограничи члена и да има хозияна право да расчисти.

Дуковъ: Азъ този членъ го разбирамъ другоаче, а не както го тълкуватъ нѣкои г-да представители. Мисля, че си е твърдѣ на мѣстото. Тукъ се казва: (чете го).

Особенно тукъ се говори за горитѣ, а при туй се смѣсва и за нивитѣ.

Разбира се, че щомъ едно мѣсто носи назначение за нива, трѣба да се извадятъ, кютуци за да можатъ свободно да минуватъ воловетѣ, и ралото и да може да ражда. Послѣ се казва, че горитѣ не може да се искореняватъ безъ позволения на М-вото. Като вида, че има нужда да се искорени едно мѣсто, гдѣто има малко нива, а по-вече гора, ще заяви, че тази гора трѣба да се обърне на нива. Тогазъ ще съобщи на М-вото и М-ра ще види; ако има нужда отъ ниви, ще позволи. Така го азъ разбирамъ. Ако остане частнитѣ лица да искореняватъ безъ да питатъ, не може да бжде. Члена трѣба да остане за да има контролъ щото, когато се корени, да бжде само съ позволения на М-вото, инакъ и не може нийдѣ и въ никакъвъ случай да се корени. Щомъ нѣкой

заяви, че има нужда, М-вото ще му позволи, за това не трѣба да се страхуваме отъ 11 членъ.

Докл. Яневъ: Това което искахъ да кажа, г. Дуковъ много добръ разясни.

Г. Геровъ: За подкрѣпление думитѣ на г-на Минчова и Велева, ще наведе, както отъ Русчукъ, така и отъ Разградски окръгъ примѣръ. Въ Русчукск. окр. има хора, които си накупили въ горитѣ мѣста, и като вадятъ тапия, вадятъ я за 10 дюл. ниви. При туй той има само 5 дюл. нива; а останалото е гора. Сега тѣзи 5 дюл. трѣба ли да се искоренятъ, или не? когато неговага тапия му казва 10 дюлюма. Послѣ въ Разградски окръгъ има обичай да сѣятъ една година едната страна, другата година — другата страна. Има мѣста, които, като се оставатъ една година, идущата изниква трѣва и мѣстото трѣба да се расчисти отъ ново. Сега, ако оставимъ това мѣсто, както си е, то финансовъ чиновникъ ще каже: това е само гора и нѣма да се искорени. За това да се обясни. Напр. една нива 10 дюл. не може да се разшири на 12. Има въ сѣщото врѣме и ниви, които се оставатъ една година и пораста гора изъ нихъ. Има право да се искорени колкото е мѣстото, а не по-вече. Ако не стане члена тѣй, всѣкога ще има препирни между финансовъ чиновникъ и населението; всѣкога ще казватъ: това бѣше гора, а не нива.

Списаревски: Отказвамъ се,

Попповъ: Тука въ члена, ако казвате, че е запретиено, щѣше да бѣде страшно, а щомъ е казано, че не може безъ позволение, тогазъ не е страшно, защото може да земе позволение и да ги искорени. Както каза г. Минчовъ да се каже: корени, които сѣ въ нивитѣ. Гдѣто казва, г-нъ Шивачовъ, че има 10 дюл., а има искоренени 2 дюл.; той е зель неправедно тапия. Кога се дава тапия, пита се. Като се турятъ и кютуцитѣ, които се намиратъ въ нивитѣ да се искореняватъ безъ позволения на М-ра на Финанситѣ, за да не пречи на оранieto, тогава разбирамъ.

Шивачовъ: Азъ мисля, че г-нъ Дуковъ, както и г-нъ Анневъ, като членове на комисията, избрани, като по специалисти, може да разбиратъ по-вече отъ тѣзи работи. (Списаревски: Както Вий по пожаритѣ). Щомъ има кютуци, то има вече и гора. Ако М-ра на Финанситѣ каже, че гората е захванала да расте, на какво основание ще я искорени? Ний приехме, че всѣко село е длѣжно пропорционално съ своето мѣсто, което има да насади гора, а освѣнъ туй, онзи, който има по-вече отъ 600 дюл. да насади особена гора. Като има вече тѣзъ 2 задължения, какво право имаме, на какво основание задължаваме, че нѣкои, които иматъ

100 кютуци въ нивата си и иска да ги искорени, трѣба позволения на М-ра. Това освѣнъ, че не е справедливо, но мисля, че ще дойдемъ до разни стѣлжковения, които ще бждатъ по-вечето за врѣда, отъ колкото за полза. За това да се промѣни този членъ. Колкото за туй, гдѣто каза г-нъ Попповъ, че нѣкои земали тапии неправилно, ще му кажа, че въ неговий окр. има много мѣста, гдѣто напр. има 20 дюл. земя, отъ която всѣка година по 4—5 дюл. обработватъ, а отъ другата изваждатъ кютуци. Това е предложилъ самъ г-нъ Попповъ и съжелявамъ, че е на таквъзъ мнѣние. Ако бѣше за Добруджа, тогазъ разбирамъ. Настоявамъ, този членъ съвършено да се исхвърли.

Манафовъ: Въобще изъ Балканскитѣ мѣста, гдѣто има ниви, ливади, по край тѣзъ ниви и ливади оставатъ крайща, които не обематъ твърдѣ много, освѣнъ $1\frac{1}{2}$ дюл. или най-вече единъ дюл. гора. По нѣкога самитѣ стопани ги събиратъ при пѣтищата, за да не може да преминува добитѣка. За това члена да стане така: «По край нивитѣ или ливадитѣ, гдѣто има крайща, стопанитѣ могатъ да ги коренятъ безъ позволения на М-вото.» Члена става по-ясенъ и всичкитѣ дълги и широки разисквания падатъ.

Батановски: Г. Дуковъ предложи, че никонъ гори не може да се коренятъ безъ позволения на М-вото. Тежко му на селенина въ таквъзъ случай да иде при М-ра и да чака 6 мѣс. до дѣто му се позволи. То е голѣмо затруднение. Да се предвиди въ члена, че и безъ позволение може да се расчиства. Когато иска човѣкъ да си расчисти нивата или ливадата, не трѣбва да се ограничава.

Дуковъ: Тукъ глѣдамъ закона се тѣлкува криво.

Докл. Яневъ: Искамъ дума

Председателъ: Г-нъ Яневъ, напомнявамъ Ви, че понапредъ се отказахте отъ думата си. Ви бѣхте записани подиръ Дукова и се отказахте. Подиръ това Г-нъ Дуковъ пакъ поиска дума и азъ го записахъ. А Вий поискахте подиръ него. Азъ се държа по правилника.

Докл. Яневъ: Азъ мисляхъ, като докладчикъ, да дамъ обяснения.

Председателъ: Правилника нийдѣ не казва, че за докладчика се прави исклучение. То е само за М-ритѣ.

Дуковъ: Мисля, че за този членъ нѣма никаквъзъ страхъ ако се спомѣне, че дѣто има по синоритѣ дърва и да се не пита, разбирамъ. Но въ члена не се споменува таквъзъ нѣщо. Тамъ се говори изобщо за горитѣ. Щомъ едно мѣсто е зело назначение нива, не може да се каже, че е гора и да остане гора. Това се казва нива, която дава плодъ, а на правителството десетѣкъ и ошуръ. Между ни-

витѣ имало напр. 20 храстие дърва, тогава не трѣбва позволение отъ М-вото. Ако се разбира така, трѣбва да се плашимъ, но тукъ се говори за горитѣ; а имало 20 кютуци, трѣбва да се извадятъ; за това не трѣбва да се пита никой. Въ члена нийдѣ не се говори, че такива кютуци не може да се изваждатъ. Нийдѣ не казано въ члена, че ако има 10—15 кютуци по между 2 ниви, че е гора и, че трѣбва да се иска разрѣшенис. Разрѣшение се иска само тогива, когато нѣкой иска да си обърне гората въ нива. Само за такива члена ограничава, че не може безъ позволенieto на М-вото. Щомъ е между ниви, члена позволява; туй нѣщо е разисквано въ комисията и нѣма да имаме страхъ отъ него. Тѣй като члена се разясни, председателя може да го даде на вотиране и да се приеме.

Докл. Яневъ: (Чете:)

Чл. 12. Ония гори, които сж разположени по стръмнитѣ и по бърдата, както и ония, които вардѣтъ земята отъ измивания и завличания отъ поронитѣ, припазятъ селата отъ планинскій снегъ и каманитѣ, отъ каквато категория да сж тѣ, не се искореняватъ никога.»

Комисията не е направила никакви измѣнения.

Председателъ: Приема ли се чл. 12 както го прочете докладчика? (Приема се). Който го приема, да си дигне ръката. (Болшинство).

Докл. Яневъ: Комисията е прибавила слѣдующий новъ членъ. (Чете:)

Чл. 13. За отдѣлното опредѣленіе границитѣ на държ. гори отъ общинскитѣ частнитѣ, въ всѣное окружие се съставлява по една комисия състояща отъ два члена отъ окружната комисия, отъ финансовий чиновникъ и окр. лѣсникъ и отъ два члена отъ общината, и се съставлява протоколъ, въ който се означаватъ имената на границитѣ и странствата на гората.

Председателъ: Приема ли се чл. 13 както го е направила комисията? (Приема се).

Докл. Яневъ: (Чете чл. 14): Общинитѣ или селата, които се ползватъ отъ едно голѣмо пространство гора, която заминава мѣрката и нуждата на селото, и която не се притежава документално отъ никого, такава гора се остава подъ вѣдомството на горското управление. (Гласове: Съгласни). И той е новъ членъ.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 14-й чл. както се прочете сега отъ г-на докладчика? (Приема се).

Докл. Яневъ: (Чете).

Чл. 15. До държавнитѣ гори ближнитѣ общини, които врѣменно сж нѣмали опредѣлени гори, на такива общини се

отдѣля за нуждитѣ на селянитѣ една частъ отъ най-ближната страна на държавна гора, като се пресмѣтне на домъ отъ 5 до 15 дюлюма; нѣ съ подобни гори общинитѣ не могатъ да расчитватъ за съвършенно тѣхни, а само до постигание на новопосадената имъ гора.

И този е новъ чл. отъ комисията. (Гласове: Да се прочете още веднажъ. Докладчика го прочита още еднажъ.)

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание чл. 15 както го е прибавила комисията. (Приема се).

Докл. Яневъ: Чл. 13 споредъ законопроекта става чл. 16. (Чете):

«Стопанитѣ на горитѣ сж длѣжни да държатъ тия свои имоти въ исправно състояние, сир. да ги чистятъ отъ падналитѣ дървета, счупенитѣ и гнилитѣ клонове, отъ които се размножаватъ наѣкомитѣ, да ги кастрятъ, сир. да изрѣзватъ по-слабитѣ дървета въ ония мѣста, дѣто гората е много честа, така щото да може тя по-скоро да се въздигне.

Юрданъ Шишковъ: Това нѣщо е невъзможно да се приеме. (Гласове: приема се). Какъ може да се задѣлжава едно частно лице, което притѣжва повече отъ 500 или 1000 дюлюма гора, да бѣде задѣлжено да чисти, кастри и пр. Има такива хора, които иматъ толкова иманье. Това не е възможно. Ние трѣба да приемемъ закони, които да могатъ да се приспособятъ, които да могатъ да влѣзатъ въ сила. Споредъ мене като виждамъ, че това не е възможно да се варди, предлагамъ да се исхвърли този членъ. Едвамъ ли ще успѣе единъ селянинъ да обработва нивитѣ, ливадитѣ, и да му остане врѣме да иде да си чисти гората. Разбирамъ до нѣкадѣ да отиде да окастри нѣкои фиданчета и пр., нѣ всичкото това не е възможно. За това азъ предлагамъ, този членъ да се исхвърли, защото на онѣзи лица, които не чистятъ горитѣ си, налага се щрафъ по единъ франкъ на дюлюмъ; тѣй щото единъ человекъ, който има 100 дюлюма, трѣба да плати щрафъ 100 лева, а пѣлата гора не струва толкось. Споредъ мене трѣба да се махне този членъ за частни лица.

Списаревски: Ще отговоря на г-на Шишкова, че единъ человекъ който има малко гора, той има и малко средства за чистението на тѣзи гора, а който има много гора, той има и повече срдства за да си запази гората.

Д-ръ Цачевъ: Причинитѣ, които излага г-нъ Шишковъ се удовлетворяватъ по слѣдующий начинъ: Онѣзи хора, които иматъ много гора, даватъ на онѣзи, които нѣматъ, да козенятъ и кастрятъ на исполица. Това нѣщо всѣкой единъ стопанъ, който иска да отгледва добръ гората си, го прави. Това нѣщо се практикува у насъ отдавна, и азъ

зная, че това у насъ се прави. Ако има единъ човекъ въ една община 100 дюлюма гора: то има пакъ 50 чл. отъ общината които нѣматъ хичъ гора; слѣдователно щомъ той направи това и даде на исполица да се чисти гората му, цѣлѣта се постига, сжщеврѣменно и неговото богатство се умножава. Защото този чл. не е туренъ за друго нѣщо, ами е туренъ, за да се размножаватъ горитѣ, и сжщевременно щомъ нарасте, по-голѣма стойностъ му дава; и щомъ се земе тази мѣрка цѣлѣта се постига, безъ да се похарчи нито една пара.

Г. Геровъ: Азъ зная, че частнитѣ гори сами по себе си се чистятъ, защото не се сѣкжтъ както общинскитѣ гори и държавнитѣ. Не сж се сѣкли до сега не ще се сѣкжтъ и отъ сега. Защото единъ стопанъ на една гора глѣда на нея като на градина, и той не отсека нито едно дърво, нито пакъ остава клонетѣ. Той отбира всичкитѣ клончета и въ гората не остава нищо. Тогава само по себѣ си този членъ трѣба да се исхвърли за частнитѣ лица, защото сами чистятъ това и не оставатъ нито едно дърво неочистено; даже слѣдъ като събержтъ клечкитѣ, помитатъ шумата за да могжтъ да я пасжтъ говедата. За това както каза и г-нъ Шишковъ не е нужда да се казва тукъ за частнитѣ лица, а само за общинскитѣ и правителствени гори.

Ст. Х. Добревъ: Азъ видж тукъ че се казва за честитѣ гори. До колкото това зная; гжститѣ гори по насъ се чистятъ сами, т. е. онѣзи дървета, които сж по-силни затрупватъ по-малкитѣ, и естествено по този начинъ азъ зная, че сами по себе си горитѣ се чистятъ, и туй зная че и частнитѣ гори се чистятъ. Колкото повече растжтъ голѣмитѣ дървета, изгубватъ се малкитѣ.

Димитъръ Попповъ: Азъ мисля, че единъ човекъ, който има 100 дюлюма нѣма нужда да я чисти, щомъ позволи той на селянитѣ ще му я изчистятъ сами. (Гласове: исчерпано).

Дуковъ: Коего щѣхъ да кажж г-нъ Попповъ го каза, и нѣма да повтарямъ, освѣнтъ дѣто каза г-нъ Шишковъ за частнитѣ лица ще му кажж, че нѣма за какво да се страхува. Тѣзи гора, ако тѣй се чисти, едно гората ще да отрасте по-скоро, а друго ще се възползува онуй население, което нѣма гора. Защото въ онези мѣста, дѣто има нѣкой 1000 дюлюма има други, които нѣматъ нито по единъ дюлюмъ, нѣ то е другъ въпросъ. Да ли онзи които има 1000 дюлюма ги притѣжава документално или не. Заради туй дѣто каза г-нъ Добревъ; горитѣ сами по себе си се чистятъ, би било по-добрѣ да позволява на онова население което нѣма, та хемъ то се ползува, хемъ гората се

очиства, и члена и твърдѣ добрѣ поставенъ и трѣба да се приеме.

Иорданъ Шишковъ: Г-нъ Дуковъ е свободенъ да направи, ако има гора, съ нея каквото ще. Той може или да даде на частни лица или да я чисти. Азъ говоря това отъ практика, че има по нашата околия хора, които притѣжаватъ толкостъ огромно количество гора, която не е възможно да се очисти. За това предлагамъ че този чл. за частнитѣ лица да се исхвърли, защото е неприспособимъ въ нашето Княжество.

Шивачовъ: Тя е много добра теорията на г-на Дукова, че тѣзи които иматъ повече гора, да издадемъ единъ такъвъ законъ чрезъ който да ги обременимъ и да бжджтъ принудени дѣ я даджтъ на онѣзи, които не сж въ състояние да си купятъ, или съ други думи: които не сж искали, или не сж работили за да могжтъ да се сдобиятъ съ гора. Азъ зная у насъ има много села въ нашата околия които сж купили отъ избѣгналитѣ турци по 150 и по 200 дюлюма гора, а не сж въ състояние да очистятъ своитѣ земи, а камо ли горитѣ. Чистилъ ли е г-нъ Лазаръ Дуковъ гора и да види, та тогава да предлага този членъ.

Председателъ: Моля г-нъ Шивачовъ да не се отнася къмъ ораторитѣ лично. Той може да знае много работи, които не е правилъ. И ви г-нъ Шивачовъ не сте чистили гора, нѣ говорите за горитѣ. (Смѣхъ).

Шивачовъ: Тукъ съ това не се напада никой, и незная на какво основание г. Председателъ си позволява да прави забѣлжжки. И съмъ на мнѣние този членъ да се исхвърли, споредъ предложението на г-на Шишкова. А що се отнася до общинскитѣ или правителствени земи, нека се чистжтъ. Частнитѣ лица да не се задължаватъ, нѣ да си располагатъ съ горитѣ си както щжтъ.

Буровъ: Азъ незная, това ако го правимъ за наказание на тѣзи, които иматъ по-много гори: то е другъ въпросъ; нѣ ако го правимъ за олеснения, то е друго нѣщо. Горитѣ се чистятъ различно. Имало нѣкои които да искатъ да ги чистятъ, нѣ да ли като ги чистятъ не ще се случи да сѣчатъ най-добритѣ дървета. Азъ зная отъ практика, че всѣкой частенъ притѣжателъ на гора, си чисти гората, и трѣба да я очисти, защото въ закона е постановено да не се сѣчатъ отъ 15—30 год., и тоя притѣжателъ не ще да остави тѣй гората си, безъ да я чисти. Послѣ, както каза г-нъ Стефанъ Добревъ голѣмитѣ дървета дѣйствуватъ за изчистванието, като се изсушаватъ отъ тѣхъ по-малкитѣ. Тѣй сами се чистятъ. Можаме да ги задължимъ да чистятъ, нѣ за малки части; нѣ когато има нѣкой 200, 300 и 500

дюлюми, това е мъчно и не е възможно. Ако ли това е да накараме хората да си продаждат горитѣ, това е другъ въпросъ.

Анневъ: Азъ ще възразя на г-на Шишкова, че единъ челоуѣкъ, който притѣжава 500 дюлюми гора, той трѣба да притѣжава и срдѣства, за да може да се съобразява съ закона да може да кастри и чисти гората и да я обработва по-рационално, като се съобразява съ закони. Ако ли той държи гората просто за луксусъ, или го мързи да я чисти, тогава по-добрѣ да я продаде. Трѣба да стѣпваме на законна почва, защото като правимъ закони, трѣба и да се съобразяваме съ тѣхъ. Ако ли не се съобразяваме, тогава не трѣба да правимъ закони.

М-ръ Начовичъ: Мене се струва, че чистението на гората е единъ доходъ за нейний притѣжателъ. Какъ се чисти гората? По нѣкога напр. въ единъ дюлюмъ има 100 дървета които се притѣсняватъ едно друго; за да даде мегданъ да растѣтъ свободно и да ветрѣятъ, трѣба да се отсѣватъ на 10—15 год. едно или двѣ, споредъ гората. Това чистение е за притѣжателя единъ доходъ. Най-послѣ азъ не разбирамъ това, което се казва, че онѣзи които имали 1000 дюлюма щѣло да имъ тежи да ги чистятъ. Това прилича на прикаската, споредъ която единъ оплаквалъ одного, който ималъ 1000 овци та щѣлъ да даде на съкровището 100 овци, когато други който ималъ десетъ, щѣлъ да даде само една. Тѣй сѣщо и ние напраздно оплакваме онѣзи, които иматъ голѣми пространства гори, понеже тѣ иматъ и извѣстни доходи.

Ако да се направи закона, въ който да се казва че частнитѣ лица не трѣба да си чистятъ горитѣ, или че тѣ сѣ свободни да ги чистятъ или да не ги чистятъ, тогава значи да се насърдчаватъ да не ги чистятъ. Кое ще е обаче послѣдствието на едно такова опредѣленіе? Послѣдствието ще е, че една не чиста гора ще вреди всичкитѣ околни гори, защото всичкитѣ бубулечки, насѣкоми, съседи, катерици и пр. които вредятъ ще минуватъ отъ неговата гора въ съседнитѣ и ще ги повреждатъ. Какво сѣ обаче виновати съседитѣ да страдатъ заради другиго, който не си чисти гората си? За това въ единъ законъ не разбирамъ какъ може да се приеме, че нѣкои гори да се чистятъ а други да не се чистятъ. Трѣба хората да се научатъ на доброто. На първата година чистението може да му е не приятно, но челоуѣкъ като види ползата отъ него, съзнава, че закона е ималъ право и че чистението на гората е било само за негова полза. За това азъ мисля, този членъ да се приеме тѣй както си е. (Гласове: Съгласни, изчерпано е!)

Председателъ: Желаетъ ли Народното Събрание да се говори още по този въпросъ. (Гласове: Желаетъ, не желаетъ). Думата има г-нъ Шишковъ.

Юрданъ Шишковъ: Нѣма друго да направите ако приемете чл. както си е, само да подложите населението подъ огромно количество глоби, и да ги принудите да дигнатъ ржцѣте отъ своитѣ имоти. Тукъ по-доло има чл. който казва, че всѣкое лице, което не чисти гората си наказва се на всякой дюлюмъ по единъ левъ, и така ний ще накараме населението да вдигне ржцѣ отъ всичкитѣ гори и да станѣтъ правителствени. За това азъ предлагамъ да се махне този чл. или ако пакъ приемемъ него да се махне члена който говори за наказанията на частни лица. (Гласове: Може да се намали глобата).

М-ръ Начовичъ: Ако ще, Нар. Събрание може да намали размѣра на наказанието; то може да се тури 10 или 5 стотинки на мѣсто единъ франкъ. Нѣ трѣба да има нѣкаква санкция, сир. трѣба да има наказания за нарушение на закона, защото единъ законъ, само тогава се изпълнява, когато е предвидено наказанието за ония, които го нарушаватъ.

Дуковъ: Както за наказанията които предлага г-нъ Шивачовъ, то може да се отстъпѣтъ. (Гласове: Не предлага г-нъ Шивачовъ). Когато дойде на редъ. Хж, или Шишковъ бѣше, колкото за чистението, азъ пакъ ще кажа, че ще има голѣма полза ако се чистятъ, освѣнъ това, забѣлѣжката на г-на Бурова, дѣто казва, че по-голѣ митѣ дървие изчистватъ и изсушаватъ по-малкитѣ; азъ ще кажа, че не ще ли да бжде по-добрѣ да се съберѣтъ онѣзи, които капятъ, и тогава нѣма никаква щета: ще ги очистятъ онѣзи, които нѣматъ гора. Колкото за г-на Шивачова, дѣто казва, че имало хора, които сѣ закупили по 100 по 200 уврата отъ избѣгналото население, ще видимъ дали когато сѣ бѣгали тѣзи хора и ги сѣ продали да ли сѣ имали документи, и тѣзи, които сега сѣ ги купили е въпросъ да ли ще станѣтъ тѣхни: То е вторий въпросъ. Нѣ ако отъ друга страна да кажемъ, че онѣзи, които имѣтъ 100 дюлюма, ако иска комшията малко да му изчисти гората, пакъ то е другъ въпросъ. Пакъ ако има нѣкои, които не могатъ и не успѣватъ, да ги очистятъ, тѣ могатъ да ги очистѣтъ като даждѣ на онѣзи, които нѣматъ, а члена си е на мѣстото. Само може да се намали наказанието, което е единъ франкъ на дюлюма и да пристѣпимъ по-нататѣкъ. Да се даде на гласуване.

Председателъ: Има още 6 души записани, желаетъ ли Нар. Събрание да се приказва? Моля онѣзи г-да, които сѣ

на мнѣние да не се говори да си дигнатъ ржката. (Болшинство). Нар. Събрание приема, че въпроса е разясненъ. Полагамъ на гласуване чл. 13 отъ законопроекта, който е чл. 16 споредъ комисията, и моля онѣзи г-да, които сж за приеманието на този чл. да си дигнатъ ржката. (Шумъ) моля още веднажъ: които сж за приеманието на този членъ да си дигнатъ ржката. Моля г-на квестора да прочете гласоветъ.

Квесторъ Манафовъ: Не мож да направя. . .

Председателъ: Моля г-да представителитъ, които сж за члена да се приеме да станжтъ на крака. (Болшинство става). Нар. Събрание приема чл. 13 споредъ проекта и чл. 16 споредъ комисията.

Манафовъ: Тъй като се констатира болшинството отъ г-нъ Председателя, когато туй констатирание е право на квесторитъ; за това като е лично докачане на мене, азъ си давамъ оставката. (Гласове: приета, приета).

Председателъ: Г-нъ Манафовъ. Азъ мисля, че Председателя има право, когато му се покаже съмнително гласуването да го провѣрива. Азъ не съмъ искалъ да докача г-на Манафова; нъ искалъ съмъ да не ставатъ тѣзи въпроси които обикновенно ставатъ у насъ. Щомъ е малко съмнително трѣба да се провѣрива отъ Председателя. Моля г-на Докладчика да продължава

Докл. Яневъ (чете): Чл. 14 споредъ проекта, споредъ комисията чл. 17: «Всѣка година горското управление за държавнитъ гори, опредѣля границитъ на мѣстата, въ които ще можжтъ да се сечжтъ дърва за горѣние, за материялъ и пр. а така сжщо означава мѣстата, въ които ще можжтъ да се правятъ въглища, да се режатъ дъски, да се гори варъ и прочее, а за общинскитъ гори тая работа се извършва отъ общинския съвѣтъ въ присѣтствието и съ съгласието на горския чиновникъ».

Председателъ: Приема ли се чл. 17 както е въ законопроекта? (Приема се).

Докладчикъ Яневъ (чете) чл. 15 споредъ проекта, чл. 18 споредъ комисията.

«Вжтрѣ въ горитѣ, лѣсоветѣ и гжсталацитѣ, отъ каквато категория и да сж тѣ, е строго забранено да се кладе огнь.»

Комисията е направила една добавка и члена е станалъ така:

«Вжтрѣ въ горитѣ отъ каквато категория и да сж тѣ, е строго забранено да се кладе огнь между дърветата и шумацитъ отъ който може да се произведе пожаръ. Въ всѣкой случай огъня трѣба да се кладе на безопасни мѣста и послѣ да се изгаси. Нарушителитъ се наказватъ споредъ членъ 61.»

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание чл. 15 който става 18 съ прибавката, която му прави комисията. (Приема се).

Докладчикъ Яневъ (чете) чл. 16 споредъ комисията 19 споредъ проекта.

«При сѣчението на дърветата е необходимо да се употребяватъ остри сѣчива, за да не се раскалчица стѣблото, освѣнъ това отсѣка трѣба да е полегатъ и гладкъ за да не се набира вода на него и да го сплува така щото младитѣ издѣнки да можжтъ да покаратъ за въ бѣдѣще.»

Комисията е направила слѣдующитѣ измѣнения: При сѣчението на дърветата е необходимо да се употребява остра брадва; освѣнъ това, дървото трѣба да се отсича равно съ земята. А дърветата за строителенъ материялъ, предпочтително е да се рѣжатъ съ трионъ.

Манафовъ: Азъ не зная туй, което комисията е казала, че дърветата които сж за строителенъ материялъ, защо да се сѣкжтъ съ трионъ. Ний знаемъ, че у насъ има дървета метръ, метръ и половина дебели; какъ ще можжтъ да се сѣкжтъ съ трионъ? Ний едвамъ ще имаме такива инструменти съ които да се сѣкжтъ тѣзи дървета. Ще има голѣмо затруднение за тѣзи, които ще сѣкжтъ дървета за строителенъ материялъ.

Шивачовъ: Като се каже остри сѣчива, туй е достаточпо да ли ги сѣче человекъ съ трионъ или съ брадва, то е негова работа. Стига инструмента да бѣде по-остръ. Нѣка се приеме тойзи чл. както си е въ законопроекта.

Докладчикъ Яневъ: Нъ тука не е задължително да се сѣчатъ такива дървета само съ трионъ. Комисията е казала предпочтително. Най-сетнѣ нека бѣде съ остри сѣчива както е въ законопроекта. Азъ не настоявамъ, (Единъ гласъ: не трѣба да стои предпочтително).

Ст. Х. Добревъ: Отказвамъ се.

М-ръ Начовичъ: Измѣненията, които предлага комисията сж твърдѣ умѣстни. Отъ началото е казано: «остри брадви», послѣ сж се размѣнили 3—4 рѣда. Азъ се съгласявамъ на тия измѣнения. Най-подиръ се казва, че голѣмитѣ дървета трѣба да се сѣчатъ предпочтително съ трионъ. Туй не значи, че тѣ трѣба всѣкога да се сѣчатъ съ трионъ. Азъ мисля обаче, че е хубаво закона да научи хората да режатъ дърветата съ трионъ, защото то е по-лесно и по-малко дърва се губятъ, когато съ брадвата голѣма частъ отъ дървото се изгуби въ трѣска. Заради туй, като е казано предпочтително трѣба да се приеме. Другото измѣнение, което е направено, то е ясно; т. е. дѣто се казва да се сѣкжтъ дърветата до повърхността на земята. Това е казано за туй, защото като се сѣчатъ по-горѣ, кютюкжтъ въспира

за да покара издънка отъ доло, или ги възпира да израстватъ прави и силни, както могатъ да израстятъ ако стаблото се изсече на върхъ земя.

Анневъ: Тука се казва отъ комисията, че сѣчивата или брадвитѣ трѣба да бждатъ остри, но ще има нѣкои които да употребаватъ и не остри сѣчива. Заради това при предложеното отъ комисията трѣба да се прибави: и «за да не се разкалчициява стѣблото», за да знае, всѣкий който сѣче дърва, че сѣчивото трѣба да бжде остро. Послѣ има и друго. Трѣба да се каже: че отсѣкътъ трѣба да е полѣгати и гладъкъ, за да се не набира въ него земя и вода; защото иначе ще изгниватъ коренитѣ и ще се разрушаватъ сичкитѣ издънки. Тѣзи сж двѣ нѣща, които непременно трѣба да фигуриратъ въ закона.

Буровъ: Искахъ да кажа, че съ туй предложение на комисията, да се сѣкятъ дебелиятъ дървета съ трионъ, си не е на мѣстото, защото ще дадемъ причина на хората да горятъ млади дървета. Зарадъ туй, трѣба да се исхвърли това, дѣто е казано съ трионъ.

М-ръ Начовичъ: Не е предвидено наказание, ако не сѣче нѣкой съ трионъ.

Батановски: Коего се казва съ трионъ не е много добро а да се каже остри сѣчива, щомъ е остро и щомъ се рѣже равно нѣма нужда да се сѣче съ трионъ. У насъ нѣма такива триони. Нашитѣ хора иматъ по една педя триони а не по 3—4 метра както другадѣ.

Бобчевъ: Азъ много пѣти съмъ виждалъ, дѣто се рѣжатъ съ трионъ дърветата, когато се крадѣтъ, за да не се чюе, ако съ брадва ги сѣкѣтъ. Не да туримъ сега въ закона, да се рѣжатъ съ трионъ е непригодно а особено въ балканскитѣ мѣста, защото отъ едната страна, корена е до каменитѣ и по никой начинъ не може да се рѣже съ трионъ. Инакъ, трѣба на онзи чловѣкъ рѣцетѣ да сж каменни и да не му останатъ рѣце.

Докл. Яневъ: Тукъ комисията е казала предпочително: т. е. по-добрѣ съ трионъ отъ колкото съ брадва. Разумѣва се, съ трионъ да се рѣже тамъ, дѣто е възможно, а дѣто не е възможно, тогава съ брадва. Дѣто каза г-нъ Анневъ, че трѣба да се сѣче повисоко отъ земята, това е непрактично, защото щомъ оставимъ по-горѣ чукана на дървото, изсѣхва самия коренъ. Дървото трѣба да се отсича до самия коренъ на равно съ повърхността на земята и само тогава може да пуска издънки. (Анневъ: азъ не казахъ това!)

Дуковъ: За това комисията бѣ на разни мнѣния, за да се сѣкѣтъ дърветата съ трионъ. Най-сетнѣ като се зе

мнѣнието на специалисти, каза се, че трѣба да се тури въ закона предпочително съ трионъ. Виждали сме такива сѣчива, че е добрѣ да се употребяватъ, но като глѣдамъ, че се плашатъ нѣкои хора отъ триона, тогава да се приеме както е въ проекта, и азъ като членъ отъ комисията, отказвамъ се отъ добавката и да се вотира члена: «съ остра брадва». И тѣй да се даде на вотирание члена.

Иор. Шишковъ: И азъ тѣй щѣхъ да кажа, защото вървамъ, че сичкитѣ г-да представители дойдоха до убѣждение, че не е възможно съ трионъ да се сѣче гора. За това да се прекратятъ по-нататъшнитѣ дебати и да се тури на вотирание члена. (Гласове: на гласуване!)

Председателъ: Полагамъ на гласуване чл. 16 споредъ проекта, който е чл. 19 споредъ комисията и моля онѣзи г-да представители, които приематъ чл. 19 споредъ проекта, да си дигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докл. Яневъ: (Чете чл. 17 споредъ проекта, а 20 споредъ комисията). Чл. 20. Въ младитѣ гори, сир. въ ония...

Бобчевъ: Г-нъ Докладчика трѣба да каже: споредъ комисията 20, споредъ проекта 17, за да се разберемъ и ние.

Докл. Яневъ: Благодаря на г-на Бобчева за бѣлѣжката. (Чете): Чл. 20-й споредъ комисията 17-й споредъ проекта. «Въ младитѣ гори, сир. въ ония, въ които могатъ да се стигатъ клоновѣтъ и листитѣ, е запретиено да се пушатъ добичета на паша; въ старитѣ гори това може да се допусне, но само съ разрѣшението на притѣжателя и съ условие, че ще се зематъ мѣрки за да не преминуватъ добичетата въ младитѣ гори. Запретиено е, тоже да се пушатъ добичета въ ония стари гори, които сж опредѣлени да се сѣкѣтъ слѣдъ една година, за да не поврѣждатъ издънкитѣ, които ще останатъ за нова гора».

Комисията е направила слѣдующето измѣнение: «Въ младитѣ гори, сир. въ ония, въ които могатъ да се стигатъ клоновѣтъ и листитѣ, е запретиено да се пушатъ добичета на паша. Въ старитѣ гори, това може да се допусне, но само съ условие, че ще се зематъ мѣрки, да не преминуватъ добичетата въ младитѣ и завардени гори».

Попповъ: Азъ мисля, че има и друга забѣлѣжка, т. е. не само «младитѣ гори» но бѣше казано, «младитѣ и завардени гори».

Докл. Яневъ: Има го това.

Буровъ: По-добрѣ е, да остане члена, както е въ проекта, защото, както глѣдамъ г-нъ Докладчика е исхвърлилъ това «безъ позволенieto на стопанина на старата гора».

Докл. Яневъ: Члена споредъ комисията е тѣй: (Прочита го още единъ пѣтъ). Слѣдователно, разумѣва се, че

тѣзи условия трѣба да ставатъ съ притѣжателя на гората, а не съ други частни лица; това е казано по нататѣкъ въ чл. 20-й отъ проекта (чете:) „Позволение за пуцание добичета на паша въ горитѣ, даватъ само тѣхнитѣ ступани даромъ, или срѣщу възнаграждение». Слѣдователно, не ще има нужда за добавление тукъ, когато въ последующий членъ това се обяснява много добрѣ.

Буровъ: Тукъ трѣба да се каже по-ясно. Тукъ члена казва така: (Прочита члена споредъ законопроекта). Най послѣ за старитѣ гори може да разрѣшаватъ притѣжателитѣ, които плащатъ данѣкъ за тѣзи гори. Въ старитѣ гори могатъ да се пуцатъ добичета.

Анневъ: Оттѣглявамъ си думата.

Вълчевъ: Г-да представители! Члена трѣба да остане, както е въ законопроекта, и то по тая причина, че между старитѣ гори има и такива, които даватъ плодове, има цѣрови, гуруни и букове, които даватъ жъледи, а тѣ струватъ пари, сир. съставляватъ доходъ за притѣжателя на гората. Сега, ако се допустне да визатъ добитѣци и въ частнитѣ стари гори, безъ разрѣшение на тѣхнитѣ ступани, тогава значи, че отиваме и излагаме чуждий имотъ на опростаяване. Могло би да стане такова нѣщо; но за правителственнитѣ стари гори, гдѣто въ гориститѣ балкани има много поляни т. е. пасбища и ако не се пуцатъ добитѣци, тѣ ще останатъ неопасени и не ще принесѣтъ никаква полза нито на Държавата, нито на населението. Колкото за частнитѣ гори, ще повторя да кажа, че пуцанието на добитѣкъ трѣба да става само съ разрѣшението на ступанитѣ имъ. За старитѣ правителствени гори, може да стане една забѣлѣжка подъ тоя членъ и тѣй да се свърши въпроса, т. е. да се каже: «че въ старитѣ правителствени гори пуцанието на добитѣкъ става съ разрѣшението на надлѣжното горско началство». (Гласове: Има го по-нататѣкъ!)

Докл. Яневъ: Азъ мисля, че не е нужно да се прилага предложението на г-на Вълчева, преди разгледването на 20 членъ, защото тамъ е ясно казано: (Прочита още единъ пѣтъ чл. 20 отъ проекта; глѣдай по-горѣ). Разумѣва се, една гора, когато се притѣжава отъ частно лице, тогава позволениято кой ще даде на онзи търговецъ? — Притѣжателя. Слѣдователно, нѣма нужда да се спомѣнува това въ нѣколко членове наредъ. Тукъ е ясно казано. (Гласове: да се гласува члена, както е въ законопроекта!)

Председателъ: Полагамъ на гласоподавание членъ 17 по проекта.

М-ръ Начовичъ: Азъ се съгласявамъ на всичко, освѣнъ на третѣ послѣдни реда, които трѣба да се махнатъ и да

остане члена до „запрѣтено е да се пуцатъ“ и пр. Азъ попитахъ и се научихъ, че до гдѣто не се отсѣче дървото, то издѣнка непуца. Заради това, тукъ е една безсмислица, турена отъ неопитностъ, и моля да се исхвърлятъ думитѣ отъ „запрѣтено е“ на долу.

Шивачовъ: Тогава, като се извадятъ тѣзи три реда, члена да гласи споредъ законопроекта.

Вълчевъ: Г-да! Намѣсто да се махне това, което г. М-ръ Начовичъ казва, напротивъ трѣба да се преиначи и да се каже така: «запрѣтено е тоже да се пуцатъ добичета въ ония стари гори, които сѣ изсѣчени преди една година». Защото до една година, ако се пуцатъ добичета, фидани нѣма да пораснатъ. . . .

Председателъ: Г-нъ Вълчевъ! Този случай се предвижда въ началото на сѣщия членъ.

Вълчевъ: Предвидено е, но

Председателъ: Моля г-на Вълчева да сѣдне. — Полагамъ на гласоподавание чл. 17 споредъ правителствения законопроектъ и членъ 20 споредъ комисията, като се исхвърли послѣдната частъ отъ „запрѣтено е“ нататѣкъ. Които приематъ този членъ така, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Докл. Яневъ: Като прибавка на този членъ, комисията е направила другъ членъ, който ще стане 21 и гласи така (чете): «Чл. 21. За ония общини и села, на които горитѣ още не сѣ дорасли и въ които села не сѣществуватъ пасбища за хранение на добитѣка имъ, Финансовото Министерство може да разрѣши, щото една частъ отъ тия недорасли гори, да се употрѣбятъ за пасбище на добитѣка имъ, а другата частъ да се заварди». (М-ръ Начовичъ: «догдѣто нарасне другата частъ на завардената гора»).

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание този членъ? (Гласове: да се прочете още еднажъ).

Докл. Яневъ: (Прочити го още еднажъ.)

Шивачовъ: Хубаво ще бѣде мисля, ако се даде това право на нѣкой финансовъ чиновникъ, а не за всѣко нѣщо да се отнасятъ хората до Министерството на Финанситѣ; хората най сетнѣ ще бактисатъ, ако за «олмааджакъ» нѣща ги карате да питатъ М-вото ни Финанситѣ, отъ което едвамъ слѣдъ 6 мѣсеца ще приематъ отговоръ.

М-ръ Начовичъ: Г-нъ Шивачовъ трѣба да знае едно нѣщо, че когато се каже М-вото на Финанситѣ, това се казва колкото да се заварди за М-вото на Финанситѣ правото на властѣта. Всѣко министерство има право да делигирва своята властъ на други подвѣдомствени лица, като на окр. управители, окр. сѣвѣти, общинитѣ и т. н. т., — но

за това трѣба да се каже «отъ Министерството на Финансиитѣ», а не отъ неговитѣ подвѣдомствени чиновници.

Дуковъ: Азъ мисля, както каза г-нъ Шивачовъ, че ще стане добръ, ако се върши тъй, както каза г-нъ М-ръ на Финансиитѣ, но незная, да ли сетнѣ не ще се направи друго. Най-сетнѣ може да остане члена, но разрѣшението да става чрезъ управителя или фин. чиновникъ.

Шивачовъ: Азъ наистина разбирамъ и съмъ съгласенъ съ думитѣ на г-на М-ра на Финансиитѣ, но отъ дѣ може да гарантира г-нъ М-ръ на Финансиитѣ, че слѣдъ нѣколко врѣме, той самъ или нѣкой неговъ намѣстникъ нѣма да му скимне и да каже: «нѣма да дамъ това право на окр. управители и окр. съвѣти», и съ това ще направи голѣми затруднения на хората. За това да се каже, или управителя, или финансовъ чиновникъ, или другъ нѣкой, който е по-близо до населението.

Г. Геровъ: Споредъ казванието на г-на Шивачова ще каже, че не трѣба да правимъ законъ. Защо? Защото тия закони се правятъ именно и се оставятъ на властта да ги практикува. И дохожда послѣ Нар. Събрание и глѣда и вижда, какво е направило напредъ министерството и ако нѣщо е мжно прилагано, то сътнѣ го преправя. А г-нъ Шивачовъ ни казва, че искалъ да дойде единъ министръ, щѣлъ да дойде другъ и назная какво. Азъ мисля че за една година не се промѣняватъ 10 министри. (Единъ гласъ: възможно е!) Па и 10 да се промѣнятъ, ще дойде Нар. Събрание и ще исправи погрѣшкитѣ.

Предсѣдателъ: Моля г-на Докладчика, да прочете тая статия още еднажъ, за да се тури на гласоподавание.

Докл. Яневъ: (Прочита още еднажъ новия 21 членъ.)

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание чл. 21-й, когото предлага комисията, както го прочете г-нъ Докл. на комисията. (Приема.) Които го приематъ, да си дигнатъ ржката. (Болшинство.)

Докл. Яневъ: (Чл. 18 споредъ проекта.) «Козитѣ не се допускатъ на паша въ горитѣ, били тѣ държавни, общински или частни. Тѣ могатъ да се допуснатъ само въ търнацитѣ и въ старитѣ гори и то съ разрѣшението на горското управление.»

Тозъ членъ комисията го намира за излишенъ, заради това се заличва съвсѣмъ.

Дуковъ: Оттеглямъ си думата. Това същото щѣхъ да кажа, че понеже по-напредъ е казано, че добичета не се пушатъ.

Предсѣдателъ: При все това, мисля, че Нар. Събрание трѣба да гласува: да ли чл. 18-й отъ правителствения

проектъ пада или не. Полагамъ на гласуване въпроса: да ли Нар. Събрание приема да се исхвърли членъ 18 отъ проекта? (Приема.) Които приематъ, да се исхвърли тозъ членъ, да си дигнатъ ржката. (Болшинство дига.)

Докл. Яневъ: (Чете чл. 19 по проекта 22 споредъ комисията.) «Търговци, които искатъ да пасжтъ добитѣка си въ държавнитѣ гори, тамъ гдѣто пашата не е забранена, плащатъ едно право, което се опредѣля отъ окр. управителъ, заедно съ лѣсника и фин. чиновникъ.» Нѣма никакви измѣнения. (Приема се.)

(Чете чл. 20 споредъ проекта, 23 споредъ комисията.) «Позволение за пуцание добичета на паша въ горитѣ, да ватъ само тѣхнитѣ ступани даромъ или срѣщу възнаграждение.» (Приема се.)

Единъ Гласъ: Петъ минути отидихъ.

Докл. Яневъ: Има още единъ новъ членъ, да свършимъ и него. (Чете): «Чл. 24. При входа на главнитѣ пѣтица за държавнитѣ гори, правителството построява колиби въ които се помѣщаватъ горскитѣ стражаре, а за общинскитѣ — общинитѣ.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание чл. 24-й както го предлага комисията? (Приема се.)

Давамъ 10 мин. отидихъ.

(Послѣ распускъ).

Подъ предсѣдателството на подпредсѣдателя г. Ив. Симеонова.

Докл. Яневъ: Членъ 21 споредъ проекта, а споредъ комисията чл. 25, се прие отъ комисията съ слѣдующитѣ измѣнения: (Виждъ по-долу члена).

Г. Геровъ: Азъ глѣдамъ, че тука г. докладчикъ много е продължилъ члена. Азъ като членъ на комисията, незная, отъ кога е станжло такова продължение; така също не знаятъ и моитѣ колеги за това измѣнение.

За това, члена като е много по-ясенъ, както си бѣше, азъ съмъ на мнѣние да си остане.

Буровъ: Нѣкои обясняватъ, да се тури въ този членъ отъ 15—30 год., но тогава ще бжде и на частни гори, когато днесъ има единъ човѣкъ собствена гора, нѣколко дюлома, като дойде 6 или 7 години, той я сѣче и си грѣе кжщата; трѣба ли да чака 15 години, че тогава да я сѣче. отъ гдѣ ще се отоплява?

М-ръ Начовичъ: Ще се грѣе отъ кастреньото ѝ.

Докл. Яневъ: Азъ мисля, туй, което каза г-нъ Буровъ, е ясно казано въ чл. 17, гдѣто се говори, какъ се чистятъ младитѣ гори. Тука е казано само на пр. за гора, която достига 15 год. отъ нея какъвъ материалъ може да се извлеча. За онова, което г. Буровъ каза, то е за гора, която може

да се изсича всяка година и захваща отъ начало въ расте. А тука не се казва за такава гора, която може да се експлоатира по този начинъ. Тука се казва за гори, които сж достигли до положението си.

Ст. Х. Добревъ: Да се каже въ члена отъ 10—20 год. на мѣсто 15—30 год. Истина, че може нейдѣ горитѣ да се чакатъ до толкова, но у насъ не е тъй, толкозъ повече, като се има нужда отъ експлоатирането имъ по-рано. За това, желателно е да стане това промѣнение.

Дуковъ: Азъ като членъ на комисията, този членъ както е редактиранъ отъ докладчика, не знамъ, да ли останъ тъй. Но, колкото за годинитѣ, виждамъ за добръ да се приеме за едни отъ 5—15 год. и за други отъ 30—90 год.; защото, както се споменъ, че ще се сѣкжтъ за обрѣчи и др. и може слѣдъ 5 години да се начене сѣчението за такъвъ материалъ. А колкото за това, гдѣто попита г. Буровъ, да ли ще може да се чакатъ 15 год., за това бѣхме се съгласили да се сѣкжтъ и по-рано; но за сега, ако не остане 15 години, това е невъзможно; а подиръ 15 год. отъ днесъ ще може да се сѣкжтъ горитѣ на извѣстно мѣсто и преди да минатъ 15-тъ години. Ако туримъ само 15 год., то ще си противорѣчимъ; за това за тѣзи гори се туря 15 години, а за младитѣ отъ 5—15.

Анневъ: Въ допълнение на думитѣ на г. Ст. Х. Добрева, ще направя една забѣлѣжка. Тука се каза, че се сѣкжтъ прѣтове и обрѣче и др. на 15 год., но такъвъ материалъ може да се сѣче въ 5-та година още. Представете си, че има такива балталѣжи, отъ които правителството има голѣмъ доходъ; ако не се сѣкжтъ тия балталѣжи, то пропада всичкий този доходъ за правителството. За това, за извѣстенъ материалъ да се позволи на нѣкои мѣста сѣчението да става и въ 5 годишния гора.

Буровъ: Това, което каза г-нъ Анневъ, подпада въ сжщата категория и храството. За добитѣка, когато сѣкжтъ, може да стане и въ 5 или 4 години. Но за сега не може да се допустне сѣчението на такива гори преди 15 години.

Юр. Шишковъ: Оттѣглямъ си думата.

Вълчевъ: Ми се струва, г-да, че за прѣтоветѣ и обрѣчетѣ има помежду ни, така да кажъ, едно недоразумѣние. Прѣтитѣ и обрѣчетѣ растатъ въобще отъ единъ корень по нѣколко стърка. Така щото, за тѣхъ най-добръ би било, да се приемеше, да се сѣкжтъ по-отранно, т. е. още отъ втората или третата имъ година, но да се сѣкжтъ тъй, щото ако има въ една китка, на единъ корень 10 пѣрта, да се отсѣкатъ само 8, а два да се оставятъ, и тъй да се даде възможность на останалитѣ клонове до 15 год. да станжтъ

голѣми дървета. За такива дървета като се приеме отъ 15 години на горѣ да се сѣкжтъ, други ще отрастуватъ, да ги замѣстятъ и така нататѣкъ; ако се приемеше за врѣме отъ 5 години да се сѣче наредъ, то не ще може да се постигне цѣлѣта за развъждането на горитѣ. Колкото за сѣчението на другъ родъ гора, за строителенъ материалъ, дърва за горене и пр., ако се приеме 10 години, вмѣсто 15, то не ще могатъ да пристигнатъ въ това други дървета, които трѣба да ги замѣстватъ, защото на едно дърво сж нуждни най-малко 15 години, до гдѣто то да може да се развие напълно и да достигне въ изискуемата най-полѣзна възраст. Така на пр. една гора, или по-добръ, единъ участѣкъ, ако има 60 дървета, отъ тѣхъ на 15-та година отсичатъ 20 и оставатъ 40; слѣдъ други 15 год. като отсѣчете още 20, ще останатъ само 20. Така щото слѣдъ 30 години въ участѣка ще имате на мѣсто първитѣ отсѣчени 20 дървета, други нови 20 стигнали вече на 15 год за сѣчене и т. н. Сжщото ще бжде и съ другитѣ послѣдующи.

Така щото, чрезъ тоя способъ, безъ никакъвъ трудъ, ще добиете единъ участѣкъ гора, въ който ще има дървета на 15 год., други на 30, а третий на 45. По този начинъ г-да представители, възобновляванието и развъждането въобще на гората е най-практичното и може да се върва, че ще се постигне цѣлѣта, която се гони. За прѣтове и обрѣче може да се позволи сѣчението имъ, както казахъ и въ начало, още отъ втората, или третя година сѣчене да става за проредяване на гората, като се отсичатъ само нѣколко стъркове (клонове) отъ единъ корень и да се оставатъ единъ или два да растатъ и тъй гората очистена и проредена да може по-добръ да се развива.

Батановски: Азъ незная, да ли трѣба да се сѣкатъ на 5 или 10 год. но отъ една страна се казва да се бератъ прѣтове, а отъ друга се даватъ наставления на стражаритѣ да надзиратъ изсичането. Най правото е да сѣкжтъ прѣтове и това за гората е полѣзно.

Ив. Минчовъ: Азъ искамъ да отговоръ на г. Батановский. Истина, че трѣба да се позволява сѣчението, но не на всякъждѣ. Има такива трѣнливи мѣста, габеръ и пр. гдѣто ако се остави, нѣма никакъвъ плодъ и изсжхватъ. За такива мѣста той справедливо говори.

Дуковъ: Азъ незнамъ, дали ще има полза или не, ако се остави. Разбира се, че все така ще има полза ако се остави. Но тука за да се остави е невъзможно, трѣба да се изсичатъ прѣтоветѣ и др. Има по на долѣ единъ членъ, който казва, че прѣтоветѣ трѣба да се изсичатъ. За това, по на долѣ може да се освѣтимъ; а сега не остава освѣтъ да ос-

тавимъ отъ 5 год. да се сѣкятъ прѣтовитѣ. Даже ако е възможно отъ 3 год (Гласове отъ 5 год.) Ако кажатъ нѣкои, че прѣтовитѣ трѣбать само за бжчи, то не е така, защото тѣ могатъ да се турятъ отъ жедѣзо; но тѣ трѣбать и за плетение за огради и др. За това, да се остави члена както си е и да се турятъ само годинитѣ да бждатъ 3.

Вълчевъ: (Исчерпано!). Още едно малко разяснение трѣба. Ако оставимъ така както се предлага за прѣтитѣ, и обржчетѣ, малка гаранция остава за горитѣ. Всѣкои пакъ хората ще казватъ, че бержатъ, уж обржче и пѣртие авъ сжщностъ, тѣ ще сѣсипватъ най-добритѣ дървета младоки. Ми се струва, че за пѣртетѣ и обржчетѣ, най-добри ще бжде да се направи една особна забѣлѣжка; а именно: (чете): (Виждѣ по долу.)

Буровъ: Това предложение на Вълчева да стане отъ 10—30 год. а не отъ 15 год., защото на 15 год. дърво е вече дебело като овѣзи соби тамъ. (Съгласни).

Анневъ: Азъ мисля, че на мѣсто да се направи втора алинея: «Дървета за прѣтове, колета и обржче могатъ да се даватъ отъ разреждане на горитѣ, което да стане прѣди гората да е навършила 10-тата година».

Вълчевъ: Азъ ще настоявамъ да се захваща отъ 15 год., защото хора специјалисти по горитѣ приематъ, че едно дърво за да се развие и да даде очакваната отъ него полза, не може по рано отъ 15 год., и защото друго нѣщо е онова, отъ което може да имаме полза. За това, не трѣбва по рано отъ 15 год. да се изсичатъ. Нека да се положи на гласуване.

Буровъ: Това, което каза г. Вълчевъ не е справедливо да се приложи и за частнитѣ гори. Има хора бѣдни, които иматъ нѣколко дюл. гора, и ако чакатъ 15 год., тѣ отъ гдѣ ще се грѣжатъ. Тѣ трѣба всѣка година да си сѣкятъ дърва за да се грѣжатъ. И ако бѣдния човѣкъ може да окастри гора отъ 165 кв. м. 5 дървета, той ще ги гласи вече за постройка. Друго е за правителственнитѣ гори. За това, ако остане 15 год. не може да се грѣжатъ бѣднитѣ хора.

Вълчевъ: За да се освѣтли г-нъ Буровъ, ще кажъ, че хора, които иматъ своя гора, непрѣмѣнно ще иматъ въ тая гора и дървета не отъ 15 год., нѣ даже по-нагорѣ -- отъ 20—25. — (Нѣма). Ако ли пакъ нѣма, това което трѣбва да иматъ за своята нужда, ще получатъ отъ разрежданѣето и чистението на своята гора. За това, трѣбва да се приеме члена, както по-напредъ го предложихъ.

Списаревски: Нищо нѣмамъ противъ прибавката на г-на Вълчева, но когато е за обржчи, то въ чл. 21 словата «прѣтове и обржчи» трѣбва да се изличатъ.

М-ръ Начовичъ: Какъ искатъ г-нъ Буровъ и другитѣ г-да, които предлагатъ да сѣкятъ преди 15 години; част-

нитѣ ли, или правителственнитѣ или общинскитѣ гори? (Частнитѣ). Тогава азъ съмъ напълно съгласенъ и моля, да се приеме това, което предлага комисията за правителственнитѣ гори, а за частнитѣ да кажемъ, че е свободно, кой когато иска да сѣче.

Дуковъ: Одеве дадохме разяснение, на което г-нъ М-ръ Начовичъ даде второ обяснение. Тука се оставя 15 год. но това да остане за правителственнитѣ гори, защото има хора бѣдни и, ако имъ се запрѣти, трѣбва да измржатъ гладни. Г-нъ Вълчевъ каза, че имало специјалисти, които казвали, че на 15 год. дървото е напълно развито; но азъ ще забѣлѣжъ, че това зависи отъ мѣстото. Има мѣста гдѣто много по-рано се развива едно дърво. За това, азъ приемамъ члена съ прибавката на г-на Вълчева, но само отъ 15 год. на долу да се начене сѣчението.

Вълчевъ: Азъ, г-да мисля, че ние не трѣбва да се съгласиме да се изключатъ частнитѣ гори както предлага г-нъ М-ръ Начовичъ. Ако приемемъ така, ще намѣримъ цѣль окржгъ дѣто нѣма правителствени гори, и ако не туримъ и частнитѣ гори въ тая категория, нѣма да имаме нищо. За това, трѣбва да се приеме за всичкитѣ гори.

Добревъ: Азъ по-напредъ говорихъ за този членъ и казахъ отъ 10—20 год.; азъ не казахъ само за частнитѣ гори. Има общини, които не могатъ повече отъ 10 до 20 години да чакатъ за дърва. Това може да бжде за общинскитѣ гори, а за частнитѣ ще говоримъ по-послѣ.

Бобчевъ: Азъ се присѣдинявамъ, както каза г-нъ М-ръ и г-нъ Дуковъ за правителственнитѣ гори съ отъ 10 до 20, а частнитѣ гори да стане по-малко.

Буровъ: Азъ мисля, че тогава ще може по-добри да бждѣ, ако частнитѣ гори сж освобождени; защото частнитѣ хора се ползватъ повече за горение. Но когато стане законъ, както предлага г-нъ М-ръ, тогава, като частни хора сж бѣдни, да могатъ да искатъ и продаватъ, на които, ако не е позволено отъ 10 до 20 години. Частнитѣ хора искатъ сами да иматъ гори въ добро положение.

Г. Геровъ: Азъ глѣдамъ, че този членъ се разисква $\frac{1}{2}$ часть и се спираме на единъ членъ безъ заключение, да заключимъ и да приемеме предложението на г-на М-ра и да стане послѣ една прибавка. Ако да продължаваме не може да додемъ до единъ край.

Докл. Яневъ (Чете): «Държавнитѣ и общинскитѣ гори могатъ да се сѣкатъ и отглѣдватъ по слѣдующитѣ три начина: а) Младитѣ гори, които служатъ за дърва за горение и се подновяватъ само отъ изданки, тѣ се сѣкатъ отъ 15 до 30 години, освѣнъ пѣрти за плетъ и обржче

могатъ да се сѣкатъ въ 5-та година и то само за разрѣдване на гората. б). Старитѣ гори, които слѣдъ изсичанieto се подновяватъ или чрезъ искусственно садение или естествено сѣчение отъ сѣмената на неосѣченитѣ дървета, то тѣ се сѣкатъ отъ 90 до 150 год. на горѣ. в). А срѣдни гори се считатъ, слѣдъ като се слѣятъ горнитѣ два способа за подновяване на гората, сир. въ която периода на всѣко петнадесето-годишното имъ сѣчение се оставятъ изъ помежду дърветата да растятъ и тѣ служатъ за строителенъ материалъ.»

М-ръ Начовичъ: Азъ ще помоля да приемете тѣй: «когато е за правителствениитѣ и за общественитѣ гори;» а частнитѣ хора да се оставятъ да експлоатиратъ своитѣ гори; тѣ ще иматъ полза или загуба, споредъ както ги отгледватъ и експлоатиратъ. Известно е г-да, че индустрията у насъ ще се развива за напредъ и че има дърва, на които кората може да се употребява за работението на кожитѣ. Тѣзи кори ставатъ обаче добри само отъ 15 год. на горѣ. За това ако се осѣче на 12 или на 13-та год. тогава тя не бива сгодна. На други мѣста, когато на 15-та година отсѣкатъ дървото, облѣватъ го на машина и продаватъ кората му на фабрицитѣ за кожи. По този начинъ може притѣжателя на гората да извади двойна полза. Когато се вземе 15-та годишна възраст, тогава ще могатъ да се намѣрятъ срѣдства, за да се изработватъ кожи, и населението ще се ползува повече. За това да се приеме предложението на комисията, както го е тя приела.

Попповъ: Азъ мисля този членъ да се тури отъ 10 до 20, щомъ се даде прибавката на г-на Вълчева, че за обрчи и прѣтове се позволява отъ 5 год. и тогава ще бѣде свършенъ.

Вълчевъ: Г-да, азъ не съмъ противъ, както Нар. Събрание намира за добръ за частнитѣ гори; но тѣй, както се прочете члена отъ г-на Докладчика, той е много растегнатъ. За това да бѣде сѣций членъ, както го предложихъ азъ и моля да се даде моето предложение на гласуване: «Държавнитѣ и общинскитѣ гори могатъ да се сѣкатъ въ двойно врѣме: 1) отъ 10 до 30 год. (Прѣтове и обрчи се исхвърлятъ) съ заблѣжка за прѣтове и обрчи могатъ да се сѣкатъ отъ 5 год. на горѣ за разрѣждане на горитѣ».

М-ръ Начовичъ: Азъ моля да се приеме предложението на комисията, както го прочете г-нъ докладчикъ; защото, както се предлага, ще се побърка работата. За частнитѣ гори може да правимъ, както щемъ, а за общинскитѣ и правителствениитѣ гори да се вземе предложението на комисията, което е твърдъ добро. (Съгласни).

Вълчевъ: Въ частнитѣ гори много по-малко и по-рѣдко се намиратъ прѣтове; тѣ по-вече се намиратъ въ правителствениитѣ. За това трѣба 5 год. да се тури.

М-ръ Начовичъ: Азъ приемамъ, г-нъ Вълчевъ, да направи тая прибавка: «нуждитѣ прѣтове за плетове и други потребности за населението се добиватъ отъ разрѣжданieto на горитѣ».

Вълчевъ: Отъ коя година?

М-ръ Начовичъ: Може отъ първата година даже.

Вълчевъ: Тогава приемамъ.

Предсѣдатель: Турямъ на гласуване члена, както е отъ комисията съ добавката за прѣтове и обрчи да се добиватъ отъ разрѣжданieto на държавнитѣ и общинскитѣ гори. Който приема члена съ това добавление, да си дигне ржката. (Болшинство).

М-ръ Начовичъ: Недоумѣнията произлизатъ отъ лишението на единъ членъ въ този законъ. Азъ го бѣхъ предложилъ въ комисията, но ми казаха, че нѣмало нужда. Именно, въ началото трѣбаше да се каже, какво се разбира подъ думата «гора». Азъ предлагамъ таквъзъ нѣщо. (Чете): «Като гора се смята всѣко пространство земя по-голяма отъ 4 дюлюма, покрита съ саморасли или посадени дървета и които не спадатъ въ категорията на градинитѣ, (бахчитѣ)». Като се тури такова нѣщо, тогава за всички, които не спадатъ въ категорията на тоя членъ, може да се каже. Ако желаете, приемете, този членъ. (Чете го още веднажъ. Виждъ по-горѣ). Щомъ се приеме този членъ, всичкитѣ възражения падатъ. Ако нѣкои има въ 2—4 дюлюми земя нѣколко кореня, той може да ги изсѣче, понеже това не е гора.

Предсѣдатель: Желаете ли Нар. Събрание да се разисква още. (Гласове: Желаете. — Други гласове: Не желаете). Полагамъ на гласуване чл. 11 отъ законопроекта. Който е за приеманieto му да си дигне ржката. (Вишегласие).

Докл. Яневъ: Заедно съ прибавката: «Освѣтътъ търнацитѣ, които подлѣжатъ на искореняване.»

Шивачовъ: Азъ мисля, че по-малко гласове бѣха при гласуването на члена. Не бѣше болшинство.

Предсѣдатель: Моля г-на Шивачова да си сѣди миренъ защото гласовѣтъ азъ самъ видѣхъ и г-нъ квесторъ каза, че е вишегласие.

Манафовъ: Азъ мисля, че г-нъ Шивачовъ винаги си позволява да става и диктува това право, отъ което само квесторитѣ могатъ да се ползуватъ. Моля г-на Предсѣдателя, веднажъ за винаги, да заблѣжи на г-нъ Шивачова, защото напада авторитета на квестора, който никога нѣма да си

позволи да каже ако е болшинство, — меншинство, ако е меншинство — болшинство. (Гласове: Съгласно).

Председателъ: И азъ самъ видѣхъ гласовѣтъ. Моля г-на Докладчика да продължава.

Докладчикъ: Членъ 22 споредъ проекта пада. (Гласове: съгласни).

Списаревски: Това предложение на г-на Вълчевъ се приема нѣ да се опредѣли врѣмето и да се каже отъ 10—30.

Председателъ: Члена се съгласява така, както докладва докладчика на комисията.

Списаревски: Да се опредѣли врѣмето, отъ колко до колко. Да се каже отъ 10—30.

Докладчикъ: Членъ 22 споредъ проекта се унищожава (Приема се да се унищожи).

(Чете чл. 23 споредъ проекта, споредъ комисията 26) «Стопанитѣ на частнитѣ гори могатъ да експлоатиратъ тѣзи имоти и да ги сѣкжтъ, било на веднѣжъ било на участъци съ условие, че ще оставатъ гората отново да порасте като запазятъ потрѣбитѣ дърва и изданки за сѣме.»

Вълчевъ: Г-да, (Гласове: изчерпано!) моля ви искамъ да направя нѣкои разяснения. Трѣба нѣкои работи да се добаватъ. (Председателъ: Моля оставете г-на оратора). Г-да когато се вотира 11 членъ азъ представихъ една забѣлѣжка, нѣ г-да депутатитѣ като уморени поискаха да стане и стана отпущъ. Желанието ми е да се разберемъ върху тая забѣлѣжка, защото струва ми се, ползата ще бѣде не малка отъ приеманieto на това предложение. Тукъ при члена, който се разисква, трѣба да се каже «че слѣдъ като се изсѣче единъ участъкъ гора до една година да се допуца никакъвъ добитѣкъ въ него». Ако се допуца, както знаете, тамъ ще излѣзатъ млади фиданки, и тѣ ще бѣдатъ истрошени. (Цачевъ: това е предвидѣно). Ще кажа г-ну Цачеву че той говори невѣрности. Рѣчъта ми е г-да, да се прибави, че въ участъцитѣ, щомъ се свърши годината, не се позволява преминаването презъ тѣхъ на никакъвъ добитѣкъ до една година. (Председателъ: Моля не се отдалечавайте отъ члена. По-надолъ има другъ членъ, който говори за това). Нѣма такъвъ членъ и азъ не се отдалечавамъ отъ предмѣта. Тукъ му е мѣстото и може да се добави, ако намиратъ г-да представителитѣ за добръ.

Докладчикъ (чете членъ 26. — Виждъ по-горѣ).

Председателъ: Приема ли се члена както го прочете комисията. (Приема се). Който приема да си дигне ржката. (Болшинство).

Докладчикъ (чете членъ 24 споредъ проекта, споредъ комисията 27). «Общинитѣ могатъ тоже да експлоатиратъ

горитѣ си, нѣ всѣкога на участъци и то да се дава възможность на изсѣченитѣ участъци да порастатъ, преди да бѣде изсѣчена цѣлата гора, щото да се не лишава населението никога отъ дърва за горене и строителенъ материалъ.» (Приема се).

(Членъ 25 споредъ проекта, споредъ комисията 28.) «Държавнитѣ гори се експлоатиратъ тѣй както е най износно за сѣкровището като се има всѣкога предъ видъ да не се уголва страната отъ гори.» (Приема се).

(Членъ 26 споредъ проекта, споредъ комисията 29.) «Експлоатиранието на държавнитѣ гори въ голѣмъ размѣръ се дава натѣргъ по установенитѣ за това правила. Министерството на Финанситѣ обаче може да позволява на ония общини, които сж близо до държавнитѣ гори и които иматъ свои, да бератъ отъ държавнитѣ гори дърва, да правятъ вжглища и да сѣкжтъ материалъ за своя потрѣба и за продаване срѣщу остановенната такса.» (Приема се).

(Членъ 27 споредъ проекта, споредъ комисията 30.) «Отъ общинскитѣ гори могатъ да сѣкжтъ дърва само членовѣтъ на ония общини, на които горитѣ сж притѣжание и срѣщу опредѣленната такса, никой обаче не може да сѣче сурови дърва или да бере сухи безъ позволение на кмета.»

Йорданъ Шишковъ: Ще ли да бѣде възможно г-да представители, всѣки човѣкъ, когато иска да бере дърва за утопление да иде предъ кмета да иска позволение? Това е невъзможно. Да се изключи туй предложение.

Списаревски: Въ по долния членъ ясно е казано, че който иска за домашни потрѣби, той безъ да иска разрѣшение отъ кмета може да се ползува.

Попповъ: Ако не се иска позволение отъ кмета, тогава нѣма да имаме гори, ще направимъ да бере всѣки, както ще.

Йорданъ Шишковъ: Твърдѣ добръ, каза г-нъ Попповъ, че всѣки е свободенъ да бере, колкото ще. Да бере не само за утопление но и за продаване.

Г. Геровъ: Г-нъ Шишковъ каза, че само за утопление да се позволява, но отъ гдѣ ще контролира, че нѣма да бере и за продаване. За това трѣба да си остане члена, както е и на всѣкиго, на когото трѣбать дърва да се бере безъ позволенieto. (Гласове: Ичерпано).

Председателъ: Ще туря на гласоподавание члена тѣй, както го е приела комисията. Който приема да си дигне ржката. (Болшинство). (Шумъ да се гласува втори пѣтъ).

М-ръ Начовичъ: Ако да се приеме да се сѣче свободно безъ никакъвъ контролъ, тогава не ни трѣба ни законъ; но да го хвърлимъ и да си вървимъ.

М. Велевъ: Не може г-да да ходи единъ човѣкъ да иска отъ кмета позволение, защото има села далечъ отъ общината, трѣба да ходи 4 5 часа пѣтъ за да зима отъ кмета позво-

лително. Било г-да за свадба му притрѣбало дърва или за смъртъ, трѣба да си бере, да се ползува отъ своето си мѣсто.

М-ръ Начовичъ: Г-нъ Марко Велевъ се много лаже. Никакъ не е трудно на единъ човѣкъ да иде за два часа при кмета съ колата си и да си вземе позволително, особено, като е това за контролъ. Азъ зная, че въ Свищовъ напр. носятъ дърва за проданъ чакъ изъ Разградъ, който е далечъ отъ Свищовъ на 4—5 дена, а защо да не отиде единъ човѣкъ при кмета за 2—3 часа най много и да земе позволително? Още по-вече трѣба да става това у насъ, защото контрола е твърдѣ слабъ. Напр. зима единъ човѣкъ едно позволително отъ кмета за нѣколко кола дърва, а той натоварва 50 кола. Ако го уловятъ, добръ; ако не го уловятъ, той си бере толкова кола, колкото му е угодно. За това трѣба да се зима позволение отъ кмета. Иначе какъвъ контролъ може да има?

Л. Дуковъ: Азъ мисля, че тѣзи гори не може да се оставятъ безъ контролъ. Ето по коя причина. По-горѣ приехми, че гора, била правителствена, била частна или общинска, длъженъ е онзи, на когото принадлежи гората да си хване вардачъ да варди гората. Послѣ приехме, че ще правимъ и колиби на тѣзи вардачи. Тогава, ако не приемемъ да се иска позволение защо ни сж тѣзи вардачи. Правителството, като иска туй, то е приготвило вече и проектъ да има въ всѣко село помощници на кмета, отъ които могатъ хората да си зиматъ позволителни, безъ да ходятъ въ центра на общината при кмета. Послѣ се спомѣнува въ единъ членъ и за таксата. Тази такса се опредѣля, защото ще има хора вардачи. За това члена да си остане тъй, както си е.

Буровъ: Това искахъ да кажа, което каза г-нъ Дуковъ, че ние предвиждаме една такса, която общинитѣ могатъ да налагатъ. Какъ може да зиматъ това право, когато нѣма надъ тѣхъ единъ надзоръ.

Иор. Шишковъ: Г-нъ М-ръ на Финанситѣ твърдѣ добръ разясни, както е, и дойдохъ до убѣждение, че неговото предложение трѣба. Той каза, че въ Свищовъ съ кола каратъ дърва.

Но какъ ще е ако карамъ съ конѣ? Възможно ли е ако набере 30 оки дърва да отиде при кмета и да иска позволение. Ако е тукъ турено само за ония, който сж съ кола, тогава признавамъ. А ония които ходятъ съ конѣ да се исключатъ, тогава съмъ съгласенъ.

М-ръ Начовичъ: Защо да не може да зима позволително и оня, които носи съ конѣ, когато той може да земе единъ билетъ за 30—50 конѣ.

Г. Геровъ: Тукъ казва г. Шишковъ, че само съ конѣ трѣбало да се бержтъ дърва. (Гласове: Нѣма). До колкото зная въ балканскитѣ мѣста даже има мѣста, които сж непроходими и не може да се отнися съ кола. А има хора, които ходятъ само съ конѣ да бержтъ дърва. Тогава какво ще остане? Послѣ можеме да забѣлѣжимъ въ Шуменъ, дѣто всѣки денъ се донасятъ по 200 конѣ натоварени дърва. Тогазъ, ако се позволи да си бержтъ само за дома си, тѣ всѣки ще отиде да продава дърва и не ще има никакъвъ контролъ. За това всѣки, който иска за себе да набере 20 или 30 товара дърва да си земе позволение.

Анневъ: Г-нъ Велевъ напразно се ешофира толкова много, когато слѣдующий 23 чл. казва, че всѣки за домашна нужда може да си бере. Послѣ за общинскитѣ гори се полага единъ контролъ, а не върху частнитѣ. Какъ може да сече дърва за свадба или смъртъ, когато тукъ не е за частни гори, а за общинскитѣ. Слѣдователно общинскитѣ трѣба да се положатъ подъ единъ контролъ, иначе не може.

Батановски: Колкото да оставимъ общинскитѣ гори безъ контролъ, на това не съмъ съгласенъ. Може вмѣсто да се каже кметъ, селски старѣйшина, и нѣма да има затруднение.

Шишковъ: На всичко това съмъ съгласенъ, напротивъ съ това не съмъ съгласенъ: че ония които бержтъ дърва за себе си да нѣма да даватъ никакво мито. (Гласове: Да). Щомъ дойде да продава, да бжде обложено мито и да се зима.

Председателъ: Г. Докладчикъ! Съгласенъ ли сте?

Докл. Яневъ: Да се гласува чл. 27.

Г. Геровъ: Вмѣсто да стои «кмета», да се каже «старѣйшината».

Списаревски: Да се добави на «кмета» или на «неговия намѣстникъ». (Гласове: то се разбира).

М-ръ Начовичъ: Кмета представлява едно учреждение, което не умира никога, защото учреждението не престава да съществува. Ако кмета го нѣма, ще бжде другъ, помощника му на негово мѣсто. Както си е и пр. Министерството или окр. управление. (Гласове: На гласоподавание).

Председателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание да говори още? (Гласове: Желаетъ, Други — не желаетъ). Който желаетъ да си дигне ржката. (Меншество). Г-нъ Докладчикъ да прочете члена и ще го туря на гласоподаване.

Докл. Яневъ: (Чете го още веднѣжъ. — Видѣ по горѣ).

Председателъ: Който приема члена, както го прочете докладчика да си дигне ржката. (Вишегласие).

Докл. Яневъ: (Чете. Чл. 28 спорѣдъ проекта, а спорѣдъ комисията 31). «На сиромашкиѣ семейства, които нѣмаѣтъ свой добитѣкъ, се позволява да берѣтъ сухи дърва» да сѣ-кѣтъ сурави за своя домашна нужда колкото могатъ да носятъ на гърбъ, безъ да плащатъ даждия «такса».

Бобчевъ: Една забѣлѣжка искамъ да направя, «На сиромашкиѣ семейства, които нѣмаѣтъ свой добитѣкъ, се позволява да берѣтъ сухи дърва» отъ дѣ? Трѣба да се обясни отъ кои гори.

Списаревски: Да се опредѣли, отъ кои гори да се ползува, отъ правителствени или частни. Азъ мисля, че отъ частниѣ никои хозияинъ нѣма да позволи. Правителствениѣ и частниѣ трѣба да бждѣтъ запазени. (Прието).

Доклад. Яневъ: Има прибавка: „да берѣтъ било отъ държавни или общински гори“. (Прието. — Чете:)

«Чл. 29. Позволява се на прѣселенциѣ да сѣкѣтъ отъ държавниѣ гори нужния материалъ за построение жилищата имъ и дърва за горене даромъ, до гдѣ се обстаноятъ. Това позволение се дава отъ окр. управителъ». (Приема се. Чете:)

«Чл. 30. Позволенията се написватъ върху бланки, които се провоздатъ отъ М-рството на Финансиѣ. Кочана на тия бланки се върща на сѣщото Министерство, слѣдъ като се свърши тефтеръ». (Приема се).

Попповъ: Това ли се разбира за правителствениѣ? (Да, и за общинскиѣ).

Докл. Яневъ (чете):

«Чл. 31. Позволение за сѣчене дърва отъ държавниѣ гори се дава отъ окр. управителъ; за улѣснение на населението обаче, той може да повѣри това право на кмета, на най-ближната до гората община».

Бобчевъ: Сѣщо туй се практикува при насъ. Но въ околията, най-ближната община, която е въ гората, много пжти кмета си отива по своята работа, и трѣба хората да го чакатъ по 2 — 3 дѣня, до дѣто да дойде и да даде позволение.

Списаревски: Да се прибави на кмета и неговия помощникъ.

Бобчевъ: Добрѣ ще е, ако стане тѣй.

М-ръ Начовичъ: Тукъ е турено кмета на най-ближната община до гората. Може би, че кмета въ тази община да се расхожда, но и за това има цѣръ. Може населението да се оплаче на управителя и той ще земе мѣрки, да повѣри управлението на друго нѣкого.

Г. Геровъ: Да мотивира г. Бобчевъ предложението си, да се гласува и приеме.

Бобчевъ: Кмета не е лошъ човѣкъ, но ставатъ трудности. Трѣба да се намѣри цѣръ на това.

Попповъ: Въобще за всѣки кметъ ли говори г. Бобчевъ, или за нѣкой тѣхенъ кметъ? Ако е само за единъ, тогазъ не можемъ развали.

Предождателъ: Мисля, че Нар. Събрание е освѣтлено върху члена. Който го приема по доклада на комисията, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докл. Яневъ (чете):

«Чл. 32. Сѣчението на дърветата, които сѣ постоянно зелени, може да се извършва презъ цѣлата година, а сѣчението на дърветата, листието на които упадатъ зимно време се започва отъ 1-й октомврий и се свършва на 1-й априлий. До тоя дѣнь всичкия изсѣченъ дървенъ материалъ трѣба да е изнесенъ вѣнъ отъ града».

Комисията прави слѣдующото измѣнение, щото отъ 15 септемврий до 15 априлий да бжде сѣчението на дърветата. (Гласове: Не може! Споредъ проекта да се приеме!) Послѣ има и прибавление: «Освѣнъ въ високитѣ планини, гдѣто зимно време е невъзможно сѣчението на дървенъ материалъ».

Каменъ Симеоновъ: Г-да! Тукъ този членъ както стои сега, бѣше тѣй тази година. Хората имъ притрѣбало за врата, а не имъ давали да сѣкатъ до 1 октомврий. Какъ е испитано щото до тогава да не се рѣшава това, не знамъ. Това г-да, най-хубаво се върши презъ мѣс. августъ, когато хората си строятъ къщи и кошари.

Манафовъ: Мотива, който доведе г-нъ Докладчикъ; азъ ще Ви кажа, че въ тѣзи височини се сѣче зимно врѣме, защото снѣга помага да се свалятъ дървата, а не, както се казва на оборотъ, че се сѣкли лѣтно врѣме. Ний знаемъ, че тамъ дѣто не може лѣтно врѣме да се сѣче, тамъ се сѣче зимно врѣме, защото лесно може да се свѣматъ дървата въ полянага.

М-ръ Начовичъ: Азъ не мога да сподѣля мнѣнието на г-на Манафова относително до прибавката на комисията. Комисията какво казва? Въ онѣзи планини, които сѣ не пристжнини. Азъ моля г-на Манафова да отиде въ Рилската планина, или въ Витоша зимно врѣме и да сѣче дърва, тамъ не може да се сѣче освѣнъ презъ май или юний. По-хубаво да има ограничения по-умѣстни; но съ ограничавания както това което се предлага може да стане, щото никакъ да не сѣкатъ дърва въ високитѣ планини. За това трѣбова да се позволи да се сѣче и въ друго врѣме.

Велевъ: Това не е така. Г-да! Вий не знаете що е гладъ и жадность. Лесно си снѣга помага, но само врѣмето не му дава да излиза да сѣче дърва. Трѣбова човѣкъ да е свободенъ да отиде когато иска. Защото, когато има нужда тогава трѣбова да му се даде. Да не се оставя този срокъ и да не се ограничава.

Ст. Х. Добревъ: Азъ за този членъ искамъ да кажа, че има нѣкои извънредни случаи, безъ които не може, именно, че въ лѣтно врѣме хората си покриватъ къшитѣ, градятъ си кошари и т. н. като земемъ предъ видъ тѣзи работи, а още и язоветѣ на воденицитѣ, трѣбва да се позволи въ всѣко врѣме, защото може да спрятъ воденицитѣ и ако не се позволи да сѣкатъ дърва воденицитѣ не могатъ си поправи. Истина че горитѣ трѣбва да се преработватъ, когато сж сурови. А у насъ тѣзи гори се сѣкатъ почти когато сж полезни на хората. Още и листата хората сѣкатъ отъ 1-й септ. когато свършатъ другитѣ работи. Ако остане за подиръ, хората почеватъ да оратъ и цѣлътъ не може да се постигне. За това да се земе предъ видъ и да стане таквазъ забѣлѣжка.

Попповъ: Мисля, комисията, като е направила отъ 15 септ. до 15 апр. то може да стане; а има забѣлѣжка, че когато стане пожаръ, или се развали воденица или друго нѣкое земледѣлческо оръдие за храна, да си бератъ дърва. Отъ 15 септ. до 15 апр. не е лошо. Или до 15 апр. или до 15 май все сжщо, защото горитѣ захващатъ да се развиватъ още отъ 1-й мартъ. Колкото за воденици, хармане, язове може да сѣкатъ, когато искатъ.

Буровъ: Глѣдамъ тукъ члена да не позволява, за сѣчение въ тѣзи врѣмена, а именно отъ 15 септември. Вие знаете, че на 15 септември хората бератъ лозята си и трѣба на 1 септември да сѣчатъ, за да иматъ бжчи хората. Тогава значи, че трѣба да се отложи правянието бжчи до октомври мѣсець. За това се съласявамъ този срокъ да бжде и да се направи исклучение за воденицитѣ когато се случи наводнение. (Гласове: има го!)

Доклад. Яневъ: Тѣй както казва г-нъ Буровъ е право, и за извънредни случаи, комисията е предвидѣла и е направила особенъ членъ. Заради това 32 чл. трѣба да си остане тѣй, а слѣдующий членъ е за извънредни случаи и гласи тѣй: «Въ извънредни случаи се позволява сѣчението на дървенъ материалъ въ срока на опредѣленитѣ врѣмена, като напр. пострадавши отъ пожаръ, събаряние воденици отъ наводнения, прѣти за градение, обржчи, липови дървета за селски потребности и други за земледѣлчески.»

Предсѣдателъ: Приема ли се члена 32 отъ законопроекта, заедно съ прибавения отъ комисията за извънредни случаи? (Приема се.)

Докл. Яневъ (чете: 33). «При сѣчението на дървата трѣба да се взема въ внимание слѣдующето:

а) Да се изсичатъ по-напредъ клоновѣ и да се поваля дървото, къмъ оная страна, на която нѣма млади дървета, които би могли да се поврѣдятъ. Стѣблото да се отсека на

двѣ педи надъ повърхността на земята. Старитѣ гнили дървета трѣба да се искореняватъ.

б) Клоновѣтѣ и стѣблото да се износятъ изъ гората тѣй щото да не се повреждатъ другитѣ дървета.

в) Да не се пушатъ изъ гората кола съ добичета вънъ отъ убития пжтъ, за да се неповрѣдятъ или изяджтъ младитѣ дървета.

г) На всѣкий увратъ (160 кв. арш.) да се оставятъ по 5 дървета най-прави и най-хубави за сѣнка и за семе.

д) Издѣнкитѣ на дърветата да не се поврѣждатъ.»

Комисията е схвърлила ал. в. и е замѣтила съ слѣдующата нова ал: «Да се не бѣлятъ коритѣ на дърветата или отсечатъ само върховитѣ на дърветата. Нарушителитѣ попадатъ подъ наказания предвидени въ чл. 60.»

Ив. Минчовъ: Тукъ дѣто се казва въ този членъ за тѣзи гнилясти дървета, които се сѣчатъ и които мисля, по-добъръ е да се извадатъ отъ гората на вънъ. Азъ това виждамъ, че това не може да се изпълни, по тая причина, защото трѣба на всѣки чловѣкъ да има стражаръ горски и тогава да има едно улеснение. Другояче не се прилага.

М-ръ Начовичъ: Азъ ще утѣша г-на предговорившия съ слѣдующето обяснение. Истина, че за всѣки чловѣкъ не може да има стражаръ, но може да се улови еднажъ единъ и като се шрафува добръ, тогава всѣки ще се научи да почита закона.

Г. Геровъ: Ще отговоря на г-нъ Ив. Минчовъ, че и на всѣко лозие не турятъ по единъ чловѣкъ стражаръ, защото «страхъ лозие пази».

Предсѣдателъ: Които приематъ члена тѣй, както е прибавенъ

Дуковъ: Съ исклучение на буква в.

Предсѣдателъ: Които го приематъ да си дигнатъ ржката (Приема се.)

Докл. Яневъ (чете): «Чл. 34. Стражаритѣ заедно съ кмета за общинскитѣ гори и съ лѣсника за държавнитѣ, забѣлѣжватъ съ единъ чукъ сичкитѣ дървета за строение, които могатъ да се отсежжтъ».

Предсѣдателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание да продължава. (Гласове: не желаетъ!)

Списаревски: Предлагамъ да ставатъ засѣдания ежедневно, и въ понедѣлникъ да имаме засѣдание.

Предсѣдателъ: Какъ желаетъ Нар. Събрание; да има ли въ понедѣлникъ засѣдание? (Гласове: да има!)

Списаревски: Отъ Понеделникъ нататъкъ, да имаме ежедневно засѣдания.

Председатель: Въ вторникъ имаме по обикновенний редъ. Които желаятъ да имаме въ понеделникъ заседание, да си дигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се за въ понеделникъ.

На дневний редъ имаме достаточна: за горитѣ и особено запитванията, да могатъ да се свършатъ.

Ив. Минчовъ: Ние

Председатель: Засѣданието се закрива.

(Конецъ въ 6 часа 15 минути).

Председатель: **Д. Грековъ.**

Подпредседатель: { **Иванъ Симеоновъ.**
Ат. Минчовъ.

Секретаръ: **Н. Шивачовъ.**

Директоръ на Стенографическото Бюро: **А. Безеншекъ.**